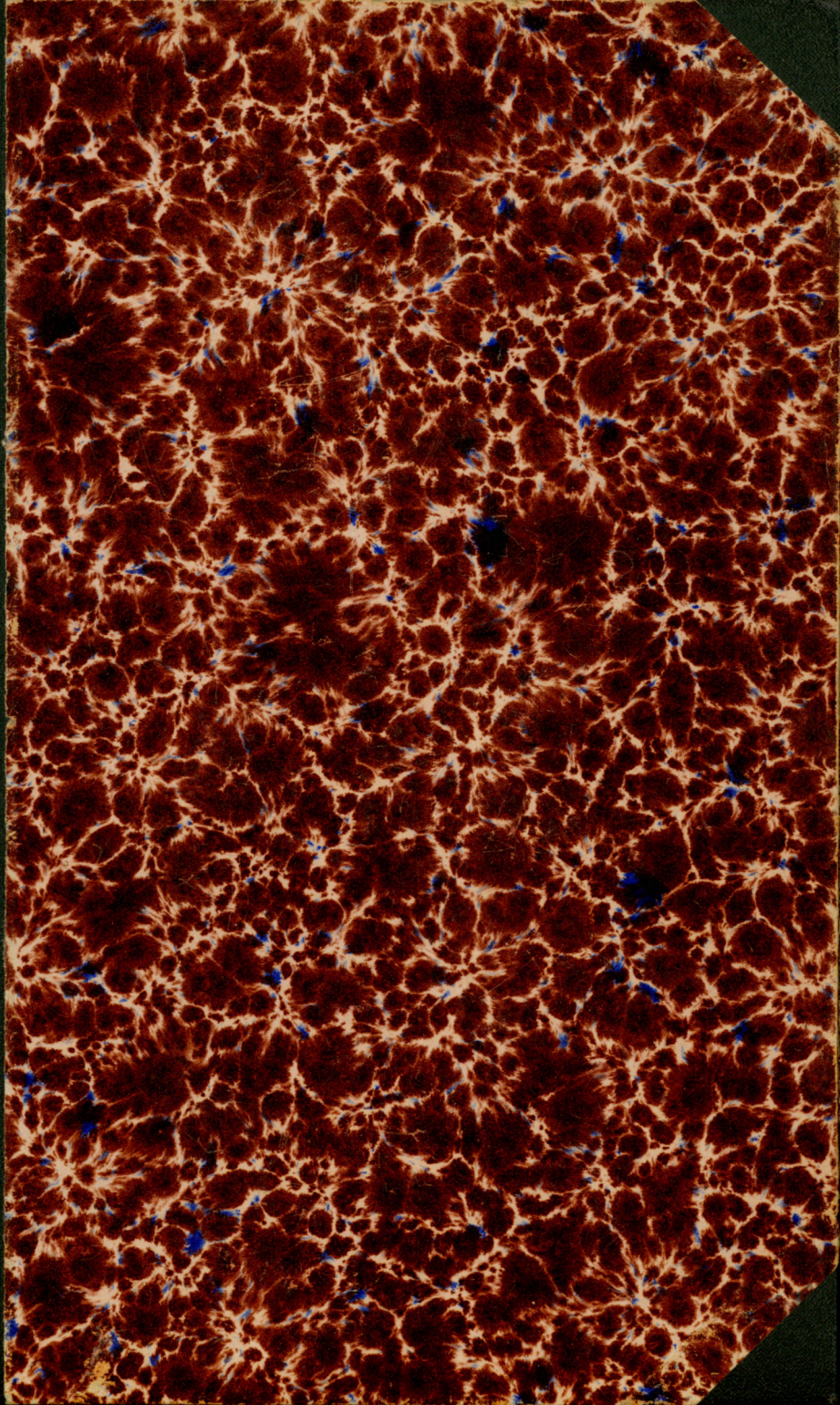

1924-25

1924-25

kb:4053

A MAGYAR KIRÁLYI
BÁNYAMÉRNÖKI ÉS ERDŐMÉRNÖKI
FŐISKOLA

ÉVKÖNYVE

AZ 1924/25. TANÉVRŐL.

(AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK CLXII. ÉVE)

DK 4053.

OEE Könyvtár
Áll.Ell. 2018

SOPRON

SOPRONI SAJTÓVÁLLALAT R-T. KÖNYVNYOMDÁJA

1925 — 2207

BÁNYAMÉRNÖKI ÉS ERDŐMÉRNÖKI
FŐISKOLA
A MAGYAR KIRÁLYI

ERDÉSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLTETEK SZAKKÖNYVTÁRA

1881

9986

Áll. Ell. 2018
OEE Könyvtár

SORRON

SORRON FALTYÓKUTATÓ ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI KUTATÓKÖZPONT
1025 - 2001

TETTAMANTI JENŐ

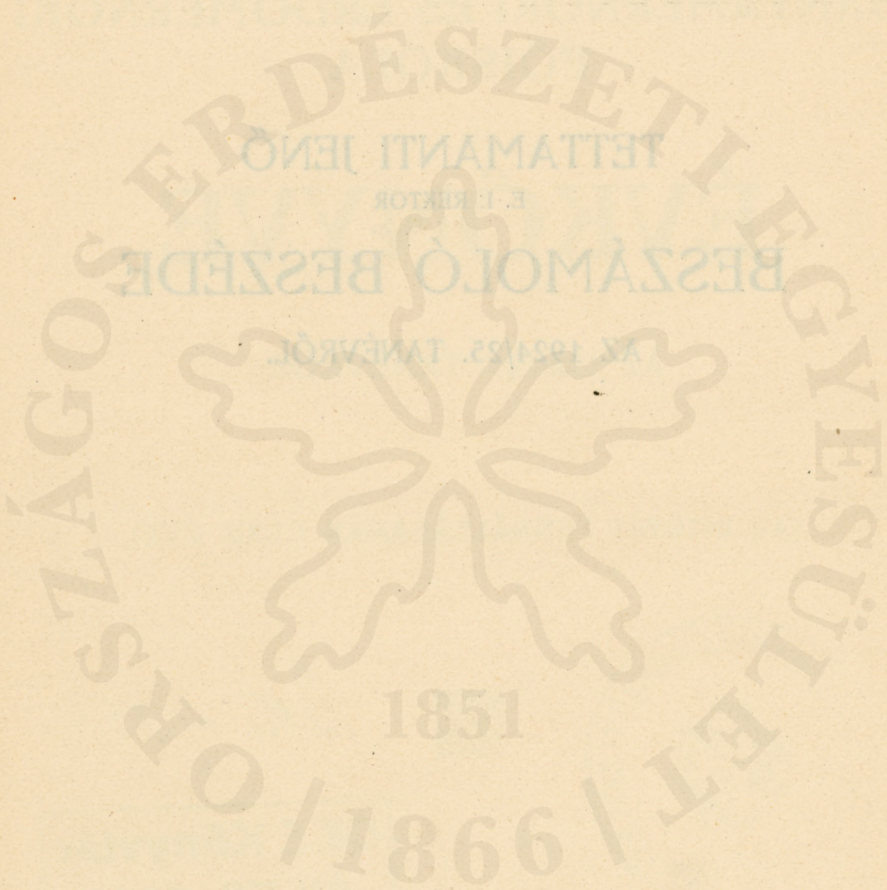
E. I. REKTOR

BESZÁMOLÓ BESZÉDE

AZ 1924/25. TANÉVRÓL.

Köszöntöm Szeged vármegye és Szeged város képviselőit, jelenlévő alpolgármestereink örméltóságát, a keresztény egyházak, a m. kir. honvédség, az állami, megyei és városi hatóságok, intézmények, tanintézetek, egyesületek képviselőit és üdvözlöm kedves többi vendégeink képviselőit, barátait, akik szíves megjelenésükkel bizonyosságát adják annak, hogy főiskolánk iránt érdeklődnek, munkásságunkat, törekvéseinket figyelemre méltatják.

Köszöntöm tanártársaimat, adjunktusainkat, asszisztenseinket, hivatalnokainkat és főiskolánk hallgatóit, akikkel együtt a legmeleg szeretettel, mely mindannyiunkat egybefűz a kis

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés !

Főiskolánk tanácsa nevében üdvözlöm önöket, hölgyeim és uraim, akik tanévmegnyitó ünnepélyes közgyűlésünkön szivesek voltak megjelenni.

Mély tisztelettel üdvözlöm felettes hatóságaink, a m. kir. Pénzügyminiszterium képviselőjét Pethe Lajos és a m. kir. Földmivelésügyi Miniszterium képviselőjében megjelent Balogh Ernő miniszteri tanácsos urak ömeltóságait; kartársi meleg szeretettel köszöntöm az Erzsébet-tudományegyetem teológiai fakultásának képviselőit és az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület elnökségét, valamint a Mérnöki Kamara és az Országos Erdészeti Egyesület és a m. kir. Természettudományi Társulat képviselőit.

Köszöntöm Sopronvármegye és Sopron város képviselőjében jelenlévő alispán és polgármester urak ömeltóságait, a keresztény egyházak, a m. kir. honvédség, az állami, megyei és városi hatóságok, intézmények, tanintézetek, egyesületek jelenlévő képviselőit és üdvözlöm kedves többi vendégeinket, főiskolánk jóakaróit és barátait, akik szives megjelenésükkel bizonyosságát adják annak, hogy főiskolánk iránt érdeklődnek, munkásságunkat, törekvéseinket figyelemre méltatják.

Köszöntöm tanártársaimat, adjunktusainkat, asszisztenseinket, hivatalnokainkat és főiskolánk hallgatóságát avval a meleg szeretettel, mely mindannyiunkat egybefűz a ki-

tüzött nagy célok elérésére fordított munkálkodásban és küzdelemben.

Jelentem, hogy főiskolánkat ünnepélyes közgyűlésünk alkalmából írásban üdvözölte Farbaky István, szeretett és nagyrabecsült régi tanártársunk, az akadémiának utolsó igazgatója Selmecbányáról; a Műegyetem rektora, Herrmann Miksa, műegyetemi ny. r. tanár; Gyürky Gyula és Schmidt Sándor, bányaigazgatók, m. kir. bányaügyi főtanácsosok.

* * *

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés!

Feladatunk ma főiskolánk 1924—25. tanévéről beszámolót és jelentést adni. A mult év történetének fontosabb és kiemelkedő eseményei ismertetését — szokás-hoz hiven — ki kell egészítenünk főiskolánkon kívül álló oly jellegzetes vonatkozásokkal, befolyásokkal és történetekkel, melyek a technikai felsőoktatással összefüggésben állanak.

* * *

Szomorú kötelességünk elsősorban halottainkról kegyelettel megemlékezni. Menekülésünk óta főiskolánk történetének minden éve pótolhatatlan veszteségekről számol be; a mult évben is kettős nehéz csapás ért bennünket Herrmann Emil és Schelle Róbert volt tanártársaink elhunytával.

Főiskolánk tanári karának büszkesége, az ország határain túl emelkedő hírnévvel bíró mérnök és alkotó-lelkű tudós, Herrmann Emil, m. kir. főbányatanácsos, nyugalmazott főiskolai rendes tanár április hó 22-én hunyt el.

Herrmann egyéniségének, teremtő munkálkodásának, tanári és mérnöki tevékenységének ismertetése tulon-tul

nő beszámolóink keretein; évkönyvünkben Kövesi Antal tanártársunknak szeretettel megírt nekrológja adja ennek bővebb méltatását.

Az erős küzdelmekkel eltelt ifjúkori években szerezte meg Herrmann kiterjedt mérnöki tudásának alapjait; a férfikor elején kifejtett mélyenszántó elméleti tanulmányai és a gyakorlatban végzett széleskörű mérnöki munkássága érdemesítették a katedrára, ahol 1877-től kezdve 30 éven át fejtett ki áldásos, nagyszabású és maradandó emlékű tanári működést.

A ma élő bánya-kohó- és erdőmérnökök legtöbbje még az ő tanítványa volt, bennök élő szeretet és hálaérzet, mint tanári tevékenységének legszebb, legnemesebb és maradandó emléke kísérté nagy halottunkat sirjába.

Herrmann tudományos technikai irodalmunkban számos önálló szakműve és közleményeinek nagy sokasága révén az első helyek egyike méltán megilleti. A telített és tulhevitett gőzök, a gázok termodinamikájában, a szilárdságtan, mechanika és dinamika számtalan részletében végzett elméleti kutatásaival, azonkívül a bányászat és gépszerkesztés gyakorlati fontosságú problémáinak számos megoldásával hazánk határain túl is értékelte nagy koncepcióju művekkel és dolgozatokkal gazdagította technikai irodalmunkat; és igaza van a nekrológ írójának, amikor őt magyar vonatkozásban Grashof, Zeuner, Bach, Föppl és Fischerrel egy sorba állítja.

Magyar tudós és magyar mérnök volt ő a szó nemes és mély értelmezésében. Élete végéig sem tudott ősi színhelyüinktől elszakadni; ott élte bús magányában, szenvedésben és lelki fájdalomban a megszállás és elszakítás gyászos éveit; csak meghalni jött át csonka házába, hogy teste a megszentelt földben pihenjen.

Felejthetetlen tanártársunknak, a kimagasló és nagyot alkotó magyar mérnöknek áldott emlékét főiskolánk és

hazánk mérnöktársadalma kegyelettel fogja mindenkor megőrizni.

* * *

Mult év július hó 31-én vesztettük el nagynevű kedves volt tanártársunkat, Schelle Róbertet, aki főiskolánk és a kohómérnöki karnak előkelő, hatalmas egyénisége volt. A tudós kémikus, a kiváló kohómérnök, a nagynevű tanár és nemesérszésű ember jellemét, tudományos működését, mérnöki tevékenységét és alkotásait, a katedrai eredményeket csak nagy vonásokban adhatjuk itt; hozzá méltó emléket állít bizalmas munkatársának és a tanári székben utódjának, Tomasovszky Lajos tanártársunknak évkönyvünkben megjelenő kegyeletteljes, szép méltatása.

Schelle Róbert élete is az alkotóerejű és nagy hivatásu munkásélet jellemző állomásait, alakulását és lefolyását mutatja. Tehetségének és egyéniségének kifejlődése már legfiatalabb éveiben jelentkezik és Hermannéhoz hasonlóan az erős küzdelmekkel eltelt ifjúságában végzett komoly és elmélyülő munkájában formálódik ki a későbbi kutató tudós, az alkotó mérnök és a kiváló professzor.

Nagy tehetségeit tanárai csakhamar felismerik és munkástársnak fogadják; ezt látjuk már főiskolai hallgató korában, a mikor Alma Materünk régi büszkesége, a hirneves Dr. Schenek István alatt dolgozik és később a heidelbergi és aacheni műegyetemen folytatott tanulmányai közben is, amidőn Bunsen, Kopp, Schmidt, Classen és Dürre neves tudós tanárokkal kerül szorosabb érintkezésbe. Az európai nevű tudósok mellett végzett munkásság eredményeivel felvértezve jött vissza, hogy most már a fémkohászat terén mint kohómérnök kezdje meg működését. A mérnöki gyakorlatban kifejtett széles-

körü munkálkodása és nagy értékű felfedezései nevét ismertté tették egész Európában. Az 1900. évi párisi világkiállítás ezüst érme, az 1909. évi londoni nemzetközi kémiai kongresszus elismerése, a londoni egyetemen ugyanakkor tartott előadásainak sikere csak sebtében kiragadott egyes momentumai annak a megértő elismerésnek, melyben őt a külföld is részesítette.

Schelle a fémkohászatnak elismert elsőrangú mérnöke volt és ebbeli működésében oly sok sikert elért egyéniségével, mint tanár is, főiskolánk disze és büszkesége lett, ahol 1888 óta közel 30 évig működött. Mint a fémkohászat, majd később mint a kémia professzora a kohómérnöki osztályon kiterjedt és eredményekben oly gazdag munkásságot fejtett ki, melynek áldásos hatása évtizedekre kiható.

Utolsó nagy műve, mely minden gondolatát és munkarejét leköti, a selmecbányai új kémiai intézet tervezése és teljes kiépítése; az 1912. évben elkészült bányavegytani tanszék és laboratórium hatalmas eredményt jelentett úgy tudományos, valamint pedagógiai tekintetben. Azok a bel- és külföldi tudósok és szakemberek véleménye, akik Schelle Róbert által teremtett intézetet megismerték, bizonyítják legjobban annak kiválóságát, gyönyörű tudományos felszerelését, aminek párja akkor még nyugaton sem volt meg.

Már nyugalomba vonulása után érte őt a nagy csapás, amikor a lelke minden érzésével egybeforrott nagy alkotása idegen kezekbe jutott és az intézet a magyar kulturának teljesen elveszett. A trianoni tragédia valójában ezer és ezer egyéni tragédiákból tevődik össze. Felejtetetlen és áldott emlékü kedves kollégánk, Te is végig szenvedted a magad trianoni tragédiáját, ellentálló szervezeted ennek romboló hatása alatt roppant össze; de éppen evvel lett nagy eredményekben gazdag életed tövis-

koronázva, melynek emléke egyuttal intő szózatként marad ránk és nagy alkotásod újra megszerzésére kötelez mindannyiunkat.

Ezzekkel az érzelmekkel tartjuk fenn áldott emlékedet!

* * *

Idei évkönyvünkben adjuk felejthetetlen emlékü kedves kartársunk, Dr. Fodor László miniszteri tanácsos, főiskolai rendes tanárnak Dr. Mihalovits János kartársunk által irt kegyeletteljes és nagy halottunkhoz méltó nekrológját is, amely technikai okokból az 1923/24. évkönyvből elmaradt.

* * *

Mély megilletődéssel kell e helyről is mint főiskolánk egyik felettes hatósága vezetőjének a földművelésügyi kormányzat évek során át volt miniszterének, Nagyatádi Szabó Istvánnak mult évben bekövetkezett elhunytáról kegyeletteljesen megemlékeznünk, aki főiskolánkkal szemben mindenkor megértő és intézkedéseiben maradandót alkotó nemes pártfogója volt. Erdőmérnöki osztályunknak a mai kor követelményeinek megfelelő, a mérnöki felsőoktatás magas céljait kielégítő átreformálása az ő miniszterségének idejére esik és nevével szorosan összefügg.

* * *

Végül fájdalommal jelentjük főiskolánk kedves emlékü hallgatójának Kollár Dániel II. éves bányamérnök hallgatónak elhunytát; sok reményt és ígéretet sirba vitt ifju élet elmulásával érzett fájdalmunk kísérte őt utolsó útjára.

* * *

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés!

A mult évben felettes hatóságainknál több, nagy horderejű személyváltozás történt.

Főiskolánk tanácsa nagy örömmel és a jövőbe vetett nagy bizakodással üdvözölte Dr. Bud János m. kir. pénzügyminiszter és Mayer János m. kir. földművelésügyi miniszter urak ő nagyméltóságait, akik felettes miniszteriumaink vezetését ez évben átvették.

Mély hálánkat kell ez alkalommal is kifejeznünk ő exellenciájuknak, hogy főiskolánkat pártfogásukba vették; de engedjék meg, hogy a helyről is felhívjuk magas figyelmüket ő nagyméltóságaik jelenlévő igen tisztelt képviselői révén is, beszámolónkban később tárgyalt javaslatainkra, fennálló sérelmeinkre és hiányainkra, melyekben eredményt és segítséget a jövőben csak a megértő és hathatós intézkedésük útján remélhetünk.

Mély köszönet és hála illeti a pénzügyminiszter úr ő exellenciáját, aki a helybeli iparkiallítás megnyitása alkalmával főiskolánkat meglátogatta és személyesen győződött meg arról, hogy jelenlegi belső felszerelésünk a felsőoktatás igényeit még mindig mily hiányosan tudja csak kielégíteni.

A pénzügyminiszterium főosztályának vezetésében is változás állott be a múlt évben. Amidőn a tanács a távozó Papanek Ernő miniszteri tanácsos urnak hálás köszönetét tolmácsolta főiskolánk érdekében kifejtett működéséért, egyuttal Böhm Ferenc miniszteri tanácsos urat, aki rövid ideig tartó megszakítás után újból átvette a főosztály vezetését, a tanács igaz örömmel és szeretettel üdvözölte, mert őméltóságának az Alma Materunk iránti nagy szeretete, ügyeink hathatós támogatásával kifejtett működése és a múltban is már megnyilvánult iniciatív tevékenysége és felfogása erős biztosítékunk és reményünk arra nézve, hogy főiskolánk végleges és teljes kiépítése, a fennálló hiányok pótlása és sérelmek javulása a közel jövőben teljesülni fog.

Mély hálával és szívünk őszinte érzésével kell ugyanekkor köszönetünket kifejeznünk Kaán Károly államtitkár ur ömértóságának, aki főiskolánk ügyeit egyetemlegesen és mindenkor a legmesszebbmenő jóindulattal és szeretettel támogatja. Ebbeli nagy munkásságának itt csak a jellegzetes és főbb részleteiről tudunk megemlékezni. Ömértósága intézkedésére az erdészeti vegytani tanszék múlt évben a főiskola rendes hitelkeretein kívül külön hat milliót kapott a laboratórium anyagszükségleteinek részbeni pótlására; a főiskolai menza és internátus 23·5 millió dologi kiadásokra és a főiskola mellett működő mezőgazdasági üzem pedig 11·3 millió koronát forgótőkének kapott; Ömértóságának köszönjük, hogy Roth Gyula rendes és Dr. Fehér Dániel, Vági István rendkívüli tanárok az alföldi erdőtelepítés és fásítással kapcsolatos kísérletek megtekintésére, a talaj és növényzeti viszonyok tanulmányozására, továbbá Lesenyi Ferenc rendkívüli tanár a fauszatatók, a tutajkikötők létesítése kérdéseinek, az állami és magán erdőgazdaságok adminisztrációs rendszerének tanulmányozására kiküldettek; és végül ömértósága tette lehetővé, hogy a menekülés óta beszüntetett erdészeti tudományos folyóirat, mely a szaktanszékek és a központi erdészeti kísérleti állomás kutató munkálkodásainak eredményeit publikálja, újra megjelenhessen.

Ömértóságának a mai ünnepélyes közgyűlésünkön is mindnyájunk hálás köszönetét tolmácsoljuk.

* * *

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés!

Főiskolánk belső életében a múlt évben történt kiemelkedőbb változásokról és lefolyt eseményekről óhajtunk a következőkben röviden megemlékezni.

A június havában tartott tisztújító tanácsülés az 1925 — 1926. tanévre dékánoknak Dr. Walek Károly, Toma-

sovszky Lajos és Fekete Zoltán rendes tanárokat választotta.

A főiskola tisztikarából távozó Cotel Ernő, Dr. Vitális István és Roth Gyula multévi dékánoknak e helyről is mély és hálás köszönetünket kell kifejeznünk, azért a legmesszebbmenő kollégialis bizalomért és őszinte támogatásért, melyben a rektort a mult év nehéz és küzdelmes és sokszor élére állított eseményeiben és ügyeiben részesítettek; ennek a kölcsönös egyetértő együttműködésnek köszönhető, hogy a legnehezebb helyzetekben is mindenkor megoldást tudtunk találni.

Szeretettel és teljes bizalommal köszöntjük az új dékánokat, akiknek érdemduos hosszú tanári működése és a multban viselt dékáni tisztségük alatt kipróbált munkássága és kiváló egyéni tulajdonságai biztosítják az eredményes munkát és az együttműködést.

A Kormányzó Úr Őfőméltósága legmagasabb elhatározásával a mult évben Pattantyus Imre m. kir. főmérnök, főiskolai adjunktust a kohógéptani, és Dr. Proszk János budapesti tudományegyetemi tanársegédet az elemző és fizikai kémiai tanszékre rendkívüli tanárokká kinevezni méltóztatott. A tanártestület fiatal új tagjait ez alkalommal is kollégialis szeretetünk és nagyrabecsülésünk kifejezésével üdvözljük, abban a reményben, hogy tudományos felkészültségükkel és kiválóságukkal, melyek őket a katedrára hozták, főiskolánk és mérnöki szakjaink részére értékes eredményeket fognak elérni a jövőben.

Jelentjük, hogy Dr. Vendl Miklós rendkívüli tanár a m. kir. Pázmány-tudományegyetemen magántanárrá habilitáltatott, amihez mint tudományos munkálkodása újabb elismeréséhez őszinte szerencsekívánatainkat fűzzük.

*

*

*

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés!

A fentiekkel kapcsolatosan az általános statusrendezéssel összefüggő három oly lényeges és belső szervezetünket legközelebről érintő kérdésről kell megemlékeznünk, amelyeknek végleges rendezése, megfelelő és kielégítő formában való megoldása a közel jövő legfontosabb feladata.

A főiskolai személyzet létszámának a szanálás követelte apasztása a múlt évben került napirendre és a takarékosági bizottság határozatából kifolyólag eddigelé egy kezelői, nyolc díjnoki és két szolgai állás szüntettetett meg és a további apasztásra nézve még bizonytalan jövő előtt áll főiskolánk.

Felelősségünk tudatában, mely a tanácsot elsősorban is arra kötelezi, hogy az főiskolán folyó tudományos és tanítási munkálkodás szintjét nemcsak fentartsa, de egyúttal mindent elkövessen, hogy az folytonosan fejlődjék és tökélesedjék, nyíltan ki kell jelentenünk, hogy további létszámcsökkentés veszélyezteti a tanszékek, laboratóriumok és egyéb főiskolai intézmények zavartalan működését, mert a megtörtént létszámredukció folytán máris oly helyzetbe kerültünk, hogy az adminisztrációs és egyéb jellegű mellékmunkák megfelelő gyors elintézése is alig biztosítható.

Felfogásunk és meggyőződésünk az, hogy a felsőoktatási intézményeknél tervezett létszámcsökkentés az állami hivatalokra felállított általános elvek és előírások szigorú, bürokratikus alkalmazásával keresztül nem vihető.

A főiskolánkon, ahol az egyes tudományágak tanszékei csak egyszeresen betöltöttek, vagyis egyetlen párhuzamos tanszék sincsen, a felsőoktatás és tudományos kutató munkához szükséges személyzet minimális létszáma önmagától adódik nemcsak a tanári és segédszemélyzetet

illetőleg, hanem az altiszti, laboránsi és egyéb állásoknál is. Lehetetlen heterogén jellegű tanszéket összevonni, és lehetetlen a segédszemélyzetet redukálni, mert a rajztermekben, laboratóriumokban és egyéb intézményeknél alárendelt és mellékmunkát a tanár és adjunktus vagy assistens nem végezhet.

Az egyetemek és főiskolák a nemzeti tudományos kulturának élő és folytonos fejlődésben álló szervei, melyeket szanálással lassu sorvadásra ítélni nem lehet; egy főiskola — hogy a szokásos rossz kifejezéssel éljünk — „le nem építhető“, annak fokozatos és folytonos előrehaladásban és kifejlődésben kell állani, aminek egyik és szükséges biztosítéka a minimális és nélkülözhetetlen személyzet fentartása.

A tanárok teljes tudatában vannak hazánk szomorú helyzetének és a szanálás által megakadályozott természetszerű létszámszaporítás elmaradásával már ugyis önként magukra vállalták azt a többletmunkát, ami főiskolánknak az utolsó években beállott szükségszerű és elmaradhatatlan továbbfejlődéséből adódott; ezen felülmenni lehetetlen, mert az akkor bekövetkező visszafejlődésért a felelősséget senki sem vállalhatná.

Az államhatalom minden arra hivatott szervének, amely a létszámcsökkentés gyakorlati keresztülvitelének súlyos és nehéz problémáját sorsdöntően intézi, álláspontunk helyességét el kell ismernie, mert evvel nem különleges, vagy protekciós egyéni elbánást kérünk főiskolánkra, mint hazánkban az általunk képviselt mérnöki szakokra egyedüli és legrégebb technikai felsőoktatási intézményére, hanem álláspontunk méltánylandóan igaz és helyes marad, ha fennáll országos kulturális és közgazdasági tekinteteből és érdekekből mérnökeink kiképzésének szükségessége; erre pedig — és ez ma épügy

vitán felüli, mint a multban — bizonyító érveket felsorakoztatni felesleges.

A statusrendezés, illetve a létszámcsökkentéssel kapcsolatosan újra fel kell tárnunk ama súlyos helyzetet, amibe az 1924. évi IV. tc. alapján kiadott 5000/1924. sz. M. E. rendelet a főiskola tanári karát hozta, mely rendeletben foglalt intézkedések érzékeny anyagi veszteségeken felül súlyosan érintik főiskolánk reputációját és tekintélyét is azáltal, hogy rendes tanáraink az egyetemi, műegyetemi és állatorvosi főiskolai rendes tanárookra felállított külön statusból kimaradtak.

Annak ellenére, hogy a sérelmes rendelkezések megváltoztatására a multévi megismételt utánjárások és beadványok eddig még eredményre nem vezettek, a jövőben fokozott mértékben kell szorgalmaznunk a tanári statusrendezést, mert a fenti rendelet következményeképpen, amikor a tanárok az ötödéves korpótléktól teljesen elestek, az eddig élvezett és legfelsőbb kinevezéssel biztosított tűzifakéspénzváltásnak kevesebb, mint felét kapják, amikor a békében élvezett vizsgadíjpótlékügye sincsen rendezve és tandíjjutalékban egyáltalában nem részesülnek, akkor még mindezekon felül az a mai helyzet, hogy főiskolánkon az V. fizetési osztályba kinevezett rendes tanár kinevezését követő három év utáni első fokozatba történő előléptetéssel elérte az egyáltalában lehetséges legmagasabb illetményét és a 32 évre terjedhető szolgálata alatt a további előléptetés minden formájából ki van rekesztve, ami az állami statusban, de különösen a tanári pályán, egyáltalában egyedül álló eset.

Nem akarunk itt az eddigi felterjesztéseinkben részletesen kifejtett okok és indokokra kiterjeszkedni, csak kiemelni óhajtjuk, hogy a Felsőoktatási Egyesület ügyünket magáévá tette, az egyetemek, műegyetem és állatorvosi főiskola testvéri együttérzéssel mellénk állottak

Külön mély és hálás köszönetünket kötelességünk a Felsőoktatási Egyesület igazgatótanácsának kifejezni azért, hogy abban a küldöttségben, amely a pénzügy- és földművelésügyi miniszter urak önmagyméltóságainál jelent meg, Dr. Tauffer Vilmos az egyesület elnöke és Zelovich Kornél műegyetemi tanár, az egyesület műszaki osztályának állandó előadója résztvettek és kérésünk jogosultságát, sérelmeink fennállását a Felsőoktatási Egyesület részéről is dokumentálták.

Ugyanitt mély hálánkat tolmácsoljuk a Bányászati és Kohászati-, és az Erdészeti Egyesület elnökségeinek, akik kartási szeretettel és igaz megértéssel siettek ügyünkben segítségünkre és maguk részéről is alaposan indokolt memorandumukat küldöttségileg adták át a minisztereknek.

Nagy bizalommal és ragaszkodással viseltetünk a pénzügyminiszter úr önmagyméltósága iránt, aki a szükséges megoldást bizonyára megtalálja, mert öxellenciája a felsőoktatás kérdéseit mindenkor nemcsak jóindulatú figyelmében részesíti, de eddigi magas intézkedéseivel mindenkor segítségünkre is volt.

A statusrendezéssel végül szorosan összefügg a segélytanszemélyzet kérdése is, mely nálunk részleteiben ép oly megoldatlan ügy, mint, amit a Rector Magnificus múlt évi beszámolója mutatja, a műegyetemen is. A segéd-tanszemélyzet ügye kettős vonatkozásban vár főiskolánkon megoldásra. Elodázhatatlanul szükséges, hogy asszistensi és adjunktusi állások szaporitassanak, mert továbbra nem tartható fenn az a lehetetlen helyzet, hogy gyakorlatokkal, laboratóriumi munkálatokkal bíró egyes tanszékek segéderő nélkül maradjanak a jövőben is, amely visszás helyzet összes káros következményeivel fokozottan ép a múlt év folyamán jelentkezett akkor, amikor a már említett személyzet apasztása révén nyolc dijnoki állást is elvesztettünk, amelyek eddig legnagyobb-

részt a hiányzó assistensi állásokat pótolták bizonyos tekintetben.

Másodsorban azonban a segédtan személyzetünk végleges statusrendezése is megoldásra vár a közeljövőben. A jóváhagyásra felterjesztett új szervezeti szabályzatban erre vonatkozólag oly javaslattal éltünk, hogy míg az assistensi állások ideiglenesjellegűek maradjanak, addig az adjunktusi állások elvileg végleges kinevezéssel töltenődik be, mert az adjunktusok fontos hivatásából következik, hogy biztosítani kell az egyén szempontjából a megélhetést, tehát a normális előléptetést egészen a VI. fizetési osztályig, mert csak azáltal lesz elérhető a felsőoktatás szempontjából az a fontos követelmény, hogy ezekre az állásokra mérnökeink legjava tudjon jelentkezni és csak így támad természetes forrása a tanári sukrescenciának is.

* * *

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés !

Bizalomteljes várakozással és reménységgel nézünk a jelen év elé, mert a fentiekben felsorolt nagyfontosságú ügyek végleges elintézésén kívül azt reméljük, hogy főiskolánk belső szervezetének új modern köntösbe öltöztetett szervezeti és ügyviteli szabályzata, tanulmányrendje életbe fog lépni és ezekkel egyidejűleg az az évtizedes törekvésünk és kívánságunk is teljesítve lesz, hogy főiskolánk a doktori képesítést és a magántanári intézményt is megkapja.

A ma érvényes szervezeti és ügyviteli szabályzatunk Őfelségének 1904. évi legfelsőbb jóváhagyásával lépett életbe. Főiskolánk és fakultásainak belső szervezete azóta nagy mértékű fejlődést mutat, a keretek kibővültek, az államvizsga helyébe már évek óta a kettős szigorlati

rendszer jött stb. úgy, hogy a mai állapothoz mért, a hazai és külföldi technikai főiskolánkon már érvényben álló megfelelő szabályzatok életbeléptetése nálunk is égetően szükséges.

Köszönetünket kell a mult évben Kaán Károly államtitkár úr öméltóságának elnöklete alatt működő miniszteriális közös bizottságnak mondanunk, amely nagy munkával, megértéssel és szeretettel átanulmányozta javaslatainkat és az ide vonatkozó szabályzatokat legfelsőbb jóváhagyásra immár elő is készítette.

Remélnünk kell tehát, hogy ennek révén végre főiskolánk is elnyeri a doktori képesítés jogát és magántanári intézményt, amit a tanács már 1904. év óta szorgalmazott és azóta is állandóan napirenden tartott.

Ezek az intézmények a bányászati és erdészeti főiskolákon — ép úgy mint az egyéb technikai főiskolákon vagy műegyetemeken — a külföldön sem régi keletűek.

Németországban a műegyetemeken a doktori intézmény egy az 1899. évben kiadott császári rendelet lépteti életbe. A budapesti műegyetem másfél évvel később, 1901-ben kapja meg Őfelségétől a műszaki doktori cím adományozás jogát. Ausztriában a leobeni és pribami bányászati főiskolán 1904, és az erdőmérnököket képző wieni Hochschule für Bodenkultur-on 1906. év óta avatnak műszaki doktorokat.

Megmagyarázhatatlan ezek után, hogy ugyanekkor a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola, mint Európában a második helyen álló legrégebb műszaki főiskola, ezt a jogot annak idején miért nem kapta meg, amikor már akkor is Ausztria fentebb említett főiskoláival teljesen egyező belső szervezettel, tanulmányrenddel bírt és a kiképzés színvonala elismerten a legmagasabb kivánalmaknak megfelelő volt.

Külföldön, ahol a bánya-kohó- és erdőmérnöki képzés vagy önálló főiskolákon, vagy a műegyetemek és egyetemek fakultásain történik, mindannyian bírnak a doktori képesítés jogával és a magántanári intézménnyel.

Németországnak a két önálló bányászati főiskolája, a freibergi 1921, a claustali 1920 óta, épügy mint a berlini, aacheni és breslauer műegyetem bányászati és kohászati fakultásai az összes technikai főiskolákra egyetemleges érvényű szabályzat szerint adják a doktori címet és a magántanári képesítést. Ezt igazolja az 1924. évi Diplomprüfungsordnung 4. §-a, amely azt mondja, hogy „für die Fachrichtungen Bergbau- und Hüttenkunde werden die Bergakademien in Freiberg und Claustal hier und im folgenden den Technischen Hochschulen gleichgestellt“.

Angliában a londoni, cardiffi, nottinghami egyetemek bányászati fakultásai már évek óta fel vannak e jogokkal ruházva; Amerikában a newyorki Columbia egyetem, a buttei Montana egyetem, a goldeni Coloradó főiskola, a cambridgei műegyetem hasonlóan régóta bírnak a doktorráavatás jogával.

Teljesen azonos a helyzet a külföldi erdőszeti főiskolákon is. Németországban a giesseni, freiburgi és müncheni egyetemek erdőszeti fakultásain, az eberswaldi, mündeni s tharandi önálló erdőszeti főiskolákon a doktori szigorlat és a magántanári intézmény szintén évek óta meg van. A zürichi Technische Hochschule erdőszeti fakultása 1909 óta bírja a jogokat.

Á bányászati-kohászati és erdőszeti felsőoktatás külföldi példái tanúsítják tehát, hogy ezek a mérnöki szakok akár mint a műegyetemek — néhol egyetemek — fakultásai, akár pedig mint önálló főiskolák, mindenütt a műegyetemekkel fejlettségben, szervezetben és jogokban egy színvonalon állók és mindkét elhelyezkedésben

már évek óta birtokában vannak a doktorátus és a magántanári képesítés jogának.

Tehát, amikor azt látjuk, hogy a külföldön a tudományos kutatómunka eredményes szolgálatába állította mindama intézményeket, melyek az exaktudományok fejlődését elősegítik és amelynek egyik tényezője a doktori képesítés és a magántanári habilitáció, amelyek ma már nem egyedül egy technikai főiskola presztizsének kérdései és nem tisztán dekoratívjellegű jogok, címek megszerzése utáni törtetés, hanem a főiskolán képviselt és ápolott tudományágak fejlesztésének szolgálatába állított nélkülözhetetlen hajtóerő, akkor egyuttal sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a mi főiskolánk ilyen irányú lépései eddig eredménytelenek maradtak.

A történeti fejlődés, a külföldi példák, főiskolánk mai belső szervezetének és tanulmányrendjének színvonalára szilárd jogalapot ad nekünk arra, hogy a doktori képesítés és magántanári intézmény megvalósítását erélyesen szorgalmazzuk és hogy biztos reménnyel várjuk a jelen év folyamán mindezeknek a valóraváltását.

* * *

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés!

Visszatérünk ezekután a főiskola multévi beléletének további ismertetéséhez. A mult évben a tanszékek, laboratóriumok, gyűjtemények és szertárak folytatólagos kiépítése, a még mindig fennálló nagy hiányok pótlása az állami budgetben az erre a célra rendelkezésre álló hitelek és magánadományok révén lassu lépésben előrehaladt.

A tanszékek felszerelésének pótlására az 1924/25. évi költségvetési évben 850, a villamos központ felállítására 425 millió korona állott rendelkezésre. Külön kell

kiemelnünk, mély és hálás köszönetünk ismételt kifejezésével a belügyminiszter úr önmagyméltóságának nagyértékű adományát, amidőn Boleman Géza tanártársunk kezdeményezésére, Kaán Károly államtitkár és Papanek Ernő miniszteri tanácsos urak önméltóságainak hathatós közbenjárására a budapesti államrendőrségnél üzemen kívül álló 80 és 60 lóerős Diesel-gépeket, dynamokkal és teljes egyéb felszereléssel együtt főiskolánknak átengedte.

Gépházunk mult év folyamán felépítettett, a gépek most állanak szerelés alatt; és evvel kapcsolatosan hálás köszönetet mondunk a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T.-nak és a vállalat központi igazgatójának, Zorkóczy Samu m. kir. bányáügyi főtanácsos urnak, aki ismét szeretetteljes megértéssel hathatósan támogatta főiskolánkat avval, hogy a gépháztető vasszerkezetét kedvezményes áron szállította.

Boleman Géza rendes tanárnak, aki a gépek megszerzésére felettes hatóságunk figyelmét felhivta, Solt Béla rendes tanárnak, aki a gépház építését vezette és Pattantyus Imre rendkívüli tanárnak, aki a gépészeti felszerelést intézi hálás köszönetünket fejezzük ki, mert a tervezetek megvalósítása, kivitele az ő fáradhatlan, lelkes munkásságuknak köszönhető.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium az elektrotechnikai tanszéknek egy 20 lóerős áramátalakító gépcsoportot; a Borsod-Gömör-Heves megyei erdészeti Egyesület az erdőmérnöki tanszékek felszerelésére 10·5 millió koronát; a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. a vas kohászati tanszéknek egy nagyolvasztó modellt és a Ganz-féle Villamossági R.-T., az Állami Gépgyárak, Weisz Manfréd, Ganz-Danubius Művek az ábrázoló geometriai tanszéknek értékes gépmodelleket adományoztak.

Úgy a fent említett hatóságoknak és vállalatoknak, valamint mindazoknak, akiket itt külön nem tudunk felsorolni és akik értékes adományaikkal segítettek főiskolánk hiányait pótolni, hálás köszönetünket fejezzük ki. Az adományokról szóló részletes kimutatást évkönyvünkben közöljük.

Hálánk kifejezésével emlékezünk meg a Felsőoktatási Egyesület Tudományt Mentő Bizottságának 2 milliós, a tudományos munkásságot előmozdító adományáról, mely összeget a tanács Finkey József és Dr. Vendl Miklós rendkívüli tanároknak juttatta; még pedig Finkey tanárnak „a hazai barnaszemek szénosztályozás szempontjából fontos fizikai tulajdonságai“ és Dr. Vendl tanárnak „telérközetek a ditrói nefelin-szienitmasszivumból“ című folyamatban álló munkái laboratórium költségeinek részbeni fedezésére.

Nagy köszönetünket kell végül tolmácsolnunk ifj. Szentistvány Gyula iparművészeti főiskolai tanár, festőművésznek, aki anyagi áldozatok felajánlásával főiskolánk nagy emlékű alapítójának, Mária Terézia királynőnknek hatalmas méretű gyönyörű és művészi értékű arcképét festette meg tanácstermünk számára immár másodizben, mivel az első kép Selmecebányán veszett; és ugyancsak mély meghatottsággal fejezzük ki köszönetünket özv. Dr. Fodor Lászlóné öméltsóságának, aki a múlt évben elhunyt felejthetetlen tanártársunk művészi ihlettel festett arcképét adományozta főiskolánknak.

Az adományok megköszönésével kapcsolatosan a hazai bányakohóvállalatok, az erdőbirtokosok és főiskolánk jóakaró barátainak, a szaktársaknak szives figyelmét bártorkodunk ismételten felhívni Alma Materünk nagy hiányaira, kérve őket, támogassanak bennünket ezentúl is abban a törekvésben, hogy a mérnökképzés összes szükséges segédeszközeinek birtokában lehessünk. Felesleges

talán ép előttük a német ipari és egyéb érdekeltségek hatalmas méretű támogatását ismertetni, mellyel Németországban az összeomlás óta mindmáig a technikai főiskolákat oly eredményesen felsegítették. Bizonyos, hogy minden adomány és segítség az érdekelt vállalatok számára is a gyakorlatba kikerülő mérnökgárda fokozottabb tudása és tökéletesebb felkészültsége révén végeredményben jól kamatozó befektetés, mert hiszen a szellemi tőkének megfelelő mértéke ép oly nélkülözhetetlen feltétele a bánya- és kohóvállalatok, az erdőgazdaságok jövőbeli fejlődésének, prosperálásának és így végeredményben országunk közgazdasági megújulásnak, mint maga a vállalatban fekvő anyagi tőke.

Bár a fennálló kedvezőtlen gazdasági és talán a múlt év egyéb zavaró körülményei is érzékenyen érintették hatásukat az eddig mindig készségesen megnyilatkozó társadalmi segítségnél és adományokban, mégis megkíséreljük kérelmünket megismételni. A vállalatok mögött álló hatalmas tőkeérdekeltségek, a nagy erdőbirtokosok biztosan tudatában vannak annak, hogy a produktív munkát végző mérnök minél alaposabb és szélesebb körű technikai tudása, — amelynek alappillérei a főiskolai tanulmányok alatt lesznek felépítve — mulhatatlan kelése a kommerciális boldogulásnak is és hogy éppen ezért anyagi segítségükkel és adományaikkal, nemcsak magas közgazdasági hivatásuknak, de nemzetfentartó érdekeknek, előkelő kulturális céloknak is nemes szolgálatokat tennének.

Ugyanekkor, amikor kötelességünk minden gondolatot, eszmét és ténytet megragadni, mellyel az önhibáján kívül mostoha sorsra jutott ősi főiskolánk ujjaépítését minél rövidebb időn belül célozzuk, egyidejűleg ugyancsak kötelességünket teljesítjük akkor, ha a vázlatos képen is, de számszerű összehasonlító adatok alapján rá-

mutatunk arra, hogy felsőoktatási intézményeink költségvetésbeli elbánásában milyen is a technikai főiskolák, illetőleg különösen a mi főiskolánk mai helyzete?

Előljáróul azonban — hogy mindjárt az elején minden netaláni félreértésnek és neheztelésnek elejét vegyük, — őszintén kijelentjük, hogy az alantiakban közölt adatokból levont következtetéseinkkel és hozzáfűzött megjegyzéseinkkel nem az egyetemek dotálásának mérvét kritizáljuk, vagy az erre fordított összegeket sokaljuk, mert hiszen közismertek egyrészt azok az egyetemleges, a felsőoktatási intézményeink fejlődését és munkakifejtését gátló körülmények, amelyek alatt mindannyian kivétel nélkül szenvedünk, de másrészt kizárja velünk szemben a fenti feltevést főiskolánk részéről is mindenkor kifejezésre juttatott ama kölcsönös, idális együttérzés, nagyrabecsülés és megértő együttműködés, a mellyel ép a Felsőoktatási Egyesületben egyesült legfelsőbb kulturintézményeink egymás iránt viseltetnek. Egyedül csak azt célozzuk és igazolni csak azt igyekszünk, hogy főiskolánk és a vele képviselt mérnöki szakjaink egyetemleges kulturális érdekei és országos vonatkozásban elsőrendű közgazdasági szempontok megkívánják, hogy mint menekült és mindenét elvesztett főiskola párhuzamosan, relative ugyanoly mértékben tudjunk talpraállani és kifejlődni, mint az ország mai finánciális helyzete mellett a többi menekült felsőoktatási intézmény, mert erre meg van a lehetőség anélkül, — és ezen van a hangsúly — hogy a testvérintézetek jogos érdekei bármiben is megnyirbáltatnának, tehát a számukra megszabott mérték érintetlen fennmaradása mellett is.

Vagyis röviden összefoglalva, nemcsak a főiskolánk különleges, de országos kulturpolitikai érdekek is megkívánják, hogy csonka hazánk felsőoktatási intézményeinek kifejlődésében és felszerelésében az összeomlás

okozta nagy eltolódások megszűnjének és minél előbb a relativ egyensúlyi állapot helyreálljon.

Összehasonlításként az 1913. és 1914/15. békebeli és az összeomlás után 1921. évtől egészen az 1924/25. évig terjedő időszak költségvetéseiben az engedélyezett átmeneti és beruházási hiteleket vettük alapul, mert ezekben jelentkezik legjellemzőbben annak a mértéke, vajjon milyen ütemben fejlesztetnek az egyes intézmények és mily dotációkat nyernek a hiányok pótlására és a továbbfejlesztésére.

Az utolsó két békeév, tehát az 1913. és 1914/15. évi költségvetés adatai szerint az egyetemek, műegyetem és főiskolánk kerekén egy és háromnegyed millió aranykoronát kaptak átmeneti és beruházási hitelül; mely összegből az akkor működő két tudományegyetemre, a budapesti és kolozsvárirra 66·4°/_o, míg a műegyetemre és főiskolánkra 34·1, azaz 33·6°/_o jutott, illetőleg egyedül a mi főiskolánk az összhitel 9·3°/_o-át kapta.

Ezekben az években a legfelsőbb kulturintézmények egyetemlegesen normális kifejlődésben és megfelelő felszerelési állapotban voltak, vagyis az akkori relativegyensúlyi helyzet mellett a két technikai főiskola továbbfejlődésére együttesen a megfelelő összhitelnek éppen az egyharmada jutott.

Meg kell itt jegyeznünk, hogy ugyanezekben az években az akkor még rendes költségvetéssel nem bíró és az első kiépítés és felszerelés alatt álló debreceni és pozsonyi tudományegyetem különállóan, felállítási költségek címén évente 2—2 millió aranykoronával dotáltatott.

Minő lényegbevágó és nagyfokú eltérést mutatnak azonban az összeomlás utáni évek költségvetéseinek idevonatkozó részletadatai a mérnöki főiskolák és egyetemek dotálása tekintetében.

Az 1921/22. évben a beruházási és átmeneti hitel a négy tudományegyetem, a műegyetem és főiskolánk számára 54·42 millió akkori papirkoronát tett ki; ebből a fent kimutatott békebeli egyharmad részesedés helyett a két technikai főiskola már csak 4·2⁰/₀-ot kap, azaz a békebelinek nyolcadrészét; illetve, ha még az 1914. évben működő egyetemek hiteléhez a fentebb említett új egyetemek felállítására adott 2–2 milliót is hozzászámítjuk, akkor is a műegyetem és mi a békében az összhitel 16⁰/₀ át nyertük továbbfejlődésre, míg 1921/22 ben ennek csak egynegyed részét.

Még figyelemreméltóbb lesz azonban az összehasonlítás, ha tekintetbe vesszük azt, hogy országunknak ma két menekült egyeteme és egy menekült technikai főiskolája van; mindhárman a megszálláskor teljes berendezéseiket, felszereléseiket ottvesztették, tehát egyformán kirabolt és elűzött gyermekei megcsonkított hazánknak. Ebben az 1921/22. évben a két menekült egyetem, — a kolozsvári és pozsonyi — újjáépítésre az 54·42 millió összhitelből 23⁰/₀-ot, a kifosztott főiskolánk 1·7⁰/₀-ot kapott.

A következő 1922/23. évnek 1.697 milliárd ugyanilyen célokra juttatott hiteléből az előző évi, a technikai főiskolánkra jutó összeghányad 4·2⁰/₀-ról már 1·2⁰/₀-ra csökken. A két menekült egyetem 37⁰/₀-os dotálásával szemben főiskolánkra csak 0·6⁰/₀-os részlet jut a hitelösszezből az előző év 1·7⁰/₀-val szemben.

Az 1923/24. évben, amikor 24·3 milliárd akkori papirkorona fordított a felsőoktatási intézmények továbbfejlesztésére, a két menekült egyetemre ennek az összegnek 42·8⁰/₀-a, a két mérnöki főiskolára együttesen 3⁰/₀-a, míg a mi főiskolánkra egyedül 2·3⁰/₀-a jutott.

Végül a múltévi, az 1924/25. évi költségvetés adatai szerint akkor, amikor 57 milliárd papirkorona állott ren-

delkezésre, a két menekült egyetem ennek több mint felét, azaz 58·5⁰/₀-ot, kereken 33·4 milliárdot, a két mérnöki főiskola 2·93⁰/₀-ot, illetőleg főiskolánk egymagában 2·2⁰/₀-ot, azaz 1·275 milliárdot kapott felszerelésének pótlására.

A felsorolt szám adatok igazolják, hogy mily lényeges és hatásaiban mily mélyreható az az eltolódás, ami a béke és az összeomlást követő évek óta mindmáig a két mérnöki főiskola és a tudományegyetemek beruházási és átmeneti hitelösszegei felosztásában beállott, mert amíg, a béke éveiben az említett hitelek egyharmada, illetőleg 16 ⁰/₀ a jutott hazánk két technikai főiskolájának, addig 1921-től kezdve máig átlagban csak 3 ⁰/₀.

Amily igaz örömmel és megértéssel látjuk, hogy minő hatalmas összegekkel segíti a kultuskormányzat a két menekült egyetemet, és ezeken kívül hasonló módon a kiépítés alatt álló debreceni egyetemet is, ép oly fájdalmasan érinti a technikai felsőoktatásunknak az összeomlás óta bekövetkezett visszahelyezése, és természetesen elsősorban menekült főiskolánk elbánása, amikor a legutolsó év 57 millárd hitelből is csak 1·275 milliárdot kapott, pedig nálunk is, még menekülésünk hatodik évében oly lényeges hiányok állanak fenn, melyek a mérnök-képzés legegyszerűbb igényeinek kielégítését is veszélyeztetik, nem is szólva a normális keretek mellett továbbfejlődés szükségességéről.

Nem hisszük, hogy a szerénytelenségnek, az elbizakodottságnak, vagy főiskolánk fontosságának túlfokozott tudatának vádja érhet bennünket, ha arra kérjük felettes hatóságaink hivatott szerveit, részesítsék főiskolánkat az egyetemek kifejlesztésére szükségesnek tartott hitelek sértetlen fentartása mellett, ismét a békeéveknek megfelelő viszonylagos összegekben, hogy a két menekült egyetemhez hasonló szomorú helyzetbe jutott főiskola is oly be-

ruházási és átmeneti hitelekhez jusson, melyek segítségével programmszerűen egy néhány év múltán tanszékeink, laboratóriumaink újból oly állapotba jussanak, hogy a technikai felsőoktatás nehéz és magas feladatainak minden tekintetben meg is tudjunk felelni.

Felfogásunk helyességét és jogosultságát nemcsak abban látjuk, hogy felsőoktatási kulturpolitikánkban megnyilvánuló elveknek egyetemleges érvényűeknek kell lenniök a technikai főiskolákra nézve is, hanem egyéb fontos szempontok is támogatják érveinket. Ugyanis — ha igaz az — hogy csonka hazánk gazdasági talpraállítása az elsősorban szükséges lépés reményeink, álmaink valóra-váltására, akkor ennek egyik feltétele bizonyára a tudományosan kiképzett és alapos tudású mérnöki kar; tehát országos érdekekből is feltétlenül szükséges a mérnök-képző intézményeink korszerű fejlesztése, illetőleg még ezt megelőzően a menekült főiskolánknak talpraállítása.

A fentiekben nagy körvonalakban rajzolt állapot teljességéért még csak befejezésül rámutatni óhajtunk főiskolánk rendes hitelében fennálló ama körülményre, hogy míg az 1912/13. években 21 tanszék volt rendszeresítve, és az utolsó évtizedben beállott szükségszerű és normális keretekben mozgó tanulmányrendi továbbfejlődéssel ezek száma máig lassan 31-re emelkedett, tehát új tanszékek, számos új gyűjteménnyel, szertárral és laboratóriummal rendszeresítettek, ennek ellenére a dologi kiadásoknál ma a békebeli összegnek csak 27 %-a áll rendelkezésre a könyvtár, a laboratóriumi munkálatok, a tanszékek, központi irodák, fűtés, világítás stb., stb. céljaira szükséges kiadásokra, mely %-os dotációval is az összes egyetemekhez viszonyítva ugyancsak utolsó helyen állunk.

* * *

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés!

A főiskolánk beléletének egyéb mozzanatait és a hallgatóságra vonatkozó részletes adatokat évkönyvünk kimerítően adja; beszámoló jelentésünkben ezekre vonatkozólag csak a leglényegesebből, a hallgatóságunk helyzetével, tanulmányi eredményével összefüggő fontosabb részletekről emlékezünk meg.

A tanszemélyzet tudományos, irodalmi és egyébirányú szakműködésről, a hallgatósággal együtt tartott tanulmányutakról az évkönyv tájékoztat; és itt csak annyit óhajtunk felemlíteni, hogy sajnos, a tanács indokolt előterjesztése dacára mindmáig nem sikerült a békeévekben rendszerezett külföldi tanulmányutakat visszaállítani, melyek úgy a végzett hallgatóság együttes kirándulásait, valamint esetről-esetre egyes tanárok különálló kiküldetését tenné lehetővé.

Ma, amikor a szakkönyvek és külföldi folyóiratok beszerzése megfelelő hitelösszeg hiányában csak igen szűk keretekben lehetséges és másoldalról a technikai tudományágakban és a gyakorlati alkalmazásokban a fejlődés számos részlete nem is publikáltatik, hovatovább teljesen elveszítjük úgy a külföldi tudományos körökkel, valamint a mérnöki tudás és munka terén a külföldön elért hatalmas eredményeket és előrehaladást felmutató gazdasági szervekkel, vállalatokkal, ipartelepekkel az annyira szükséges és nélkülözhetetlen érintkezést.

Tagadhatatlan, hogy ez is egy láncszeme annak a lassu visszafejlődésnek, amely a magyar tudományos kutatás és munkálkodás terén az összeomlás óta minden téren kisebb-nagyobb mértékben jelentkezik; ez a kultúránkat igen mélyen érintő körülmény talán legérezhetőbben és elsősorban a technikai főiskolákon érezhető és kihatásaiban nemcsak a tanszemélyzettel joggal elzárt

tudományos kutató munkásságot bénítja, de végeredményben jelentkeznek a hallgatóság kiképzésében is.

Szerény nézetünk szerint bizonyára „produktívjellegű állami beruházás” lenne az a szellemi tőkegyűjtésre fordított összeg is, amit a békeévekben rendszeresített külföldi tanulmányutak visszaállítása igényel. Egyedül és kizárólagosan szigorú pénzügyi szempontok e kívánság teljesítésénél — éppúgy, mint a felsőoktatás oly számos megoldásra és javításra váró problémájánál — nem lehetnek döntő befolyásuk.

A főiskola könyvtárának állománya állami beszerzéseken kívül adományok révén 96 művel 161 kötetben és 23 folyóirattal 81 kötetben gyarapodott. A nemescélú adományokért fogadják főiskolánk pártfogói ezton is kifejezett hálás köszönetünket.

Könyvtárunkat illetőleg két irányban vannak érzékenyen jelentkező hiányaink: elsősorban, mint előbb is említettük, a háborús évek óta a német szakirodalom termékein kívül más külföldi szakműveket alig és csak elvétve tudunk beszerezni és ugyanez a helyzet a külföldi folyóiratoknál is. Elegendő itt csak arra rámutatnunk, hogy míg a békeévekben 300 folyóiratunk volt, ma csak 180-at tudunk járni, aminek hiánya nemcsak az egyes tanszékeknél erősen érezhető, de bibliografiai szempontokból is pótolhatatlan hiányok állanak így elő; másodsorban a jelenlegi szűk dotációk mellett a háború óta beszerzett folyóiratokat, könyveket, természetesen beköttetni sem lehetett, ami miatt a nagyértékű könyvtár-állomány szenved.

Már évek óta napirenden tartja a tanács egy főiskolai végzettséghez kötött könyvtárosi állás rendszeresítését, melynek szükségességére legyen elegendő annyit megjegyeznünk, hogy egy ma már közel 25 ezer kötetből álló tudományos szakkönyvek szakszerű, bibliografikus

kezelése, vezetése és irányítása egy állandó szakember teljes munkáját igényli.

Az ifjuságunknak juttatott adományokról és az ifjúsági jóléti intézményeinkről is külön kell megemlékeznünk. Erre késztet bennünket az a szomorú és minden hivatott tényező által figyelmet érdemlő helyzet és állapot, melyben hallgatóságunk nagy része ma is van

A főiskolai hallgatóságnak, sokszor a megélhetés legelemibb eszközeinek megszerzésére folytatott küzdelmeivel és általában véve szomorú szociális helyzeteinek egész komplexumával nemcsak azért kötelességünk foglalkozni, mivel a következmények felsőoktatási szempontokból is érezhetően jelentkeznek a tanulmányi eredményekben, de megkívánják ezt az országos és nemzeti érdekek is, hiszen a nemzetfentartó, a legértékesebb réteget alkotó és adó művelt középosztály jövőjének szociális állapota és sorsa kell, illetve kellene, hogy megoldandó társadalmi kérdéseink között előtérben, elsőhelyen álljon.

Diákjóléti intézményeink igen szomorú helyzetben vannak, hiszen a Segélyző Egylet egész éven át a szegénysorsú hallgatókon csak 2 millió koronával tudott segíteni; menzánk pedig — eltekintve a földművelésügyi miniszterium segélyezésétől — kizárólagosan a hallgatók által befizetett étkezési díjakból tartja fenn magát. A múlt évi 16·5 millió koronával, amely összegbe a Mefosz 11 milliós támogatása is fel van véve, egyáltalában nem voltunk képesek a nagy diáknyomor legégetőbb sebeit gyógyítani; hiszen a segítség havonta 1·6 millió papír, illetve 110 aranykoronának felelt csak meg. Az idén pedig eddigelé semmiféle összeg sem áll rendelkezésünkre, amellyel a menzán kedvezményeket lehetne nyújtani.

Nehéz a főiskolai internátus helyzete is. A mostani épületek átvételekor, annak ellenére, hogy helyiségeink az

oktatási célokra is elégtelenek, mégis kihatottunk egy emeletsort a legszegényebb hallgatók internátusi elhelyezésére, ahol legfeljebb 50 személy kaphat lakást.

Mivel külön költségvetésbeli hitelek az internátus berendezésére rendelkezésre nem állottak, a legprimitívebben és valóban csak szükséglakásszerűen tudtuk a szobákat felszerelni a tanszékek felszerelésére adott hitelösszegekből kihatott szerény összegekkel. Az internátus jelenlegi megoldását sem a hallgatóság szempontjából, sem főiskolai tekintetekből nem tekinthetjük véglegesnek; mert egyrészt legalább 100 hallgató befogadására alkalmas és megfelelő helyiségre lenne okvetlenül szükség, hogy az arra érdemes, szegénysorsuakon tényleg segítve legyen, és másrészt a főiskola közelében a városban kellene megfelelő épületet kapni, mert a közeljövőben tanszéki célokra a most erre a célra lefoglalt helyiségek mulhatatlanul szükségesek lesznek.

A mai társadalom egy része nem tud, másik része pedig nem igen igyekszik morális és szociális kötelezettségeinek eleget tenni; a régi jómodú és nemzetfentartó középosztály a háború és összeomlás óta anyagilag képtelen áldozatokra; a háborús és konjunkturális vagyonok pedig érzéketlenek. Ennek eredménye az, hogy mult évben a Segélyző Egylet 2·2, a főiskolai menza pedig 5 millió papir, azaz összesen nem is egészen 500 aranykoronát kapott társadalmi segélyképen.

Valóság másrészt az, hogy költségvetésünkben is teljesen hiányzik diákjóléti intézményeink hivatalos támogatása, egyedül a földmivelésügyi miniszterium már említett nagylelkű külön adományát jelenthetjük, mely a menza és internátusnak 23·5 millió koronát adott a dologi és önköltségi kiadások részbeni fedezésére, amelyért első-sorban Kaán Károly államtitkár úr ömértóságát illeti mély hálánk és köszönetünk.

Kérve kérjük felettes hatóságainkat, részesítsék a rendes költségvetés keretein belül a mi ifjuságunkat, a mi diákjóléti intézményeinket is az egyetemekhez hasonlóan és aránylagosan, mert hallgatóságunk ép oly szegény, a megélhetés legprimitivebb gondjai őket épúgy sujtják, mint csonkaországunk egyetemi ifjuságát.

Igazolja kérelmünk méltányosságát az a kettős körülmény, hogy egyrészt főiskolánk költségvetésileg az utolsó békeévekben ily célokra 7200 aranykoronát kapott, mely segítség azonban az összeomlás óta teljesen elmaradt; és másrészt az a ténykörülmény, hogy az egyetemek és műegyetem a múlt évi költségvetésben foglaltak szerint ifjúsági célokra, a menzák, internátusok támogatására 25 milliárd koronát kaptak.

* * *

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés!

Az 1924/25. tanév téli szemeszterében 223, a nyári szemeszterben 214 rendes hallgatónk volt beiratkozva.

Évkönyvünk a főiskolai ifjuságra vonatkozó összes statisztikai adatokat kimerítően közli.

Jelentjük, hogy a múlt évben Kiss Ignác vaskohómérnök, továbbá Dr. Deák József, Pollner Jenő és ifj. Schmidt Jenő bányamérnökök kitüntetéses oklevelet nyertek. Kivánjuk, hogy a főiskolai tanulmányokban elérhető legmagasabb foku eredmény párosuljon náluk a gyakorlati életben elérendő sikeres mérnöki munkával.

Külön kell arról is megemlékeznünk, hogy a múlt évben tartattak első ízben az erdőmérnöki osztályon a II. szigorlatok, azaz visszaszállott főiskolánkra az erdőmérnöki oklevél kiadásának joga. Ugyanis, míg 1878-tól kezdve a földmivelésügyi miniszteriumban szervezett „erdészeti államvizsgáló bizottság” adta ki az erdőmér-

női diplomákat, addig ezentúl főiskolánkon az 1920/21. évben életbeléptetett szigorlati rendszerrel mind a három fakultás egységes elvek szerint képesíti mérnökeinket.

Örömmel jelentjük, hogy Bokor Rezső okleveles erdőmérnök, főiskolai tanársegéd, Horkay Gyula okleveles vaskohómérnök, Lakatos Zoltán okleveles erdőmérnök és Vasváry Hugó erdőmérnökjelölt a múlt évben vitézzé avatottak. Serkentse őket a kiváló harctéri teljesítmények révén elnyert legmagasabb kitüntetés arra, hogy szét-darabolt hazánk újjáépítésében hasonló sikerrel vegyék ki részüket mérnöki munkájukkal.

Hálánkat és köszönetünket kell tolmácsolnunk mindazoknak, a bányá-kohóvállalatoknak és gépgyáraknak, amelyek a múlt évi szünidőben is szivesek voltak 26 bányás és 10 kohómérnökhallgatónkat gyakorlatra alkalmazni. A műszaki felsőoktatásnak egyik hathatós és nálunk még mindig nem eléggé kifejlődött és szorgalmazott segéd-eszköze a szünidei mérnöki gyakorlat. Sajnos ennek egységes alapokon nyugvó és kötelezően előírt megoldása főiskolánk részéről csak egyoldaluan valósítható meg mindaddig, amíg erre vonatkozólag a felettes hatóságok és magánvállalatok között bizonyos elvi, kölcsönös megállapodások nem jönnek létre. Úgy ez, valamint mint minden a mérnöki kiképzéssel összefüggő probléma, mely a tanulmányrend szerinti belső oktatás eredményességének javítását célozza, nem a főiskola öncélú törekvése, hanem valójában a közgazdasági életben működő mérnökök gyakorlati érvényesülését, sikeres munkálkodásának lehetőségét óhajtja fokozni.

Messze vezetne, ha ennek a kérdésnek egész komplexumára most akarnók kitérni; mi úgy érezzük, hogy nálunk nincsen meg a főiskolák és a külső gazdasági élet faktorai között az a nemes és kölcsönhatású kapcsolat, mely külföldön és különösen Németországban a

technikai főiskolákon oly mélyreható és szép eredményekre vezetett és a közgazdasági vonatkozásban is értékesen gyümölcsözött; erre pedig mindkét oldalról komolyan és célkitűzötten kötelesség lenne törekedni, mert a mérnökképzésnek ma még vajudó problémái végeredményben egyedül kormányzati intézkedésekkel nem oldhatók meg.

Jelentésünk befejezéséül a hallgatóság mult évi tanulmányi eredményéről is meg kell emlékeznünk. Amikor előrebocsájtjuk ama megállapítást, hogy a főiskolai ifjúság kitaratása, szorgalma és az elért tanulmányi eredmény nem érte el a békeévek szintjét, akkor egyuttal azonban arról a kettős külső befolyásról is szólanunk kell, amelyek mint gátlások e tekintetben közrehatottak. A mult tanév elején bekövetkezelt belső zavaró körülmények folytán — amelyről bővebben nem emlékezünk meg, mert nézetünk szerint a rektor politikai és világnézeti ellentétekről e helyről ne vitázzon — a téli szemeszterből öt hétnél többet vesztettünk el, ez a mulasztás természetesen a hallgatóságot sujtotta érzékenyen, mert a rövidített időn belül végzett kisebb munkateljesítmény a csekélyebbmérvű tanulmányi eredményekben mutatkozott és ennek kihatása azután természetsszerűleg a nyári felére is áttolódott.

Másoldalról — mint már erről a diákjóléti intézményeink ügyével kapcsolatosan bővebben megemlékeztünk — tagadhatatlan, hogy hallgatóságunk nagyrésze még mindig erősen küzd a megélhetés gondjaival olyannyira, hogy számosan csak nagy nélkülözésekkel képesek tanulmányaikat folytatni. A fiatal testi szervezet legyöngülésével járó, a megfelelő szellemi munkakifejtést gátló körülmények ma is fennállanak és ezek adják a főiskolai hallgatóság megoldatlan szociális problémáját, mely a mult évben sem mutat javulást és újból csak az

államhatalom és a magyar társadalom segítségének fokozottabb bekapcsolódását kell kérnünk és reménylenünk szegénysorsú hallgatóságunk számára.

* * *

Tisztelt Főiskolai Közgyűlés!

Beszámoló jelentésünk befejezéséhez érve úgy érezzük, mintha a mult év történetekhez fűzött gondolatokkal, megjegyzésekkel talán komor képet adtunk volna, úgy látszik talán, mintha a mérnöki mentalitásban rejlő szárazabb és minden hangzatos közhelytől mentes nyílt és őszintehangú megnyilatkozással a tényeket, a fennálló valóságokat és fennálló hiányokat és sérelmeket rideg színekben festettük volna; de nem tudtunk más, talán tetszetősebb és enyhébb változatban mindenről megemlékezni, mert mindannyian a teljesen kifosztott Alma Mater szenvedéseit, nélkülözéseit önmagunkban érezzük és mint subjektív élményeket szívünkkel, lelkünkkel átéltük. A menekülésünk óta eltelt évek lassú megújodásának és talpraállításának gyógyító folyamatát igaz örömmel és hálával látjuk, de ugyanekkor a jövőbe vetett tekintettel céloznunk és szorgalmaznunk kell főiskolánk teljes kiépítését és egyenrangúsítását a mai kor követelményeinek megfelelően.

Befejező szavaimat főiskolánk ifjúságához intézem.

Főiskolai Polgárok, kedves Barátaim!

Attól a szeretettől és megértéstől vezérelve, mellyel főiskolánk érdemes ifjúsága iránt mindenkor viseltetem, arra kérlek benneteket mindenekelőtt, amit a mai kor is megkövetel tőletek, dolgozzatok acélos akarattal és össze-

szorított ajakkal egy szebb jövő reményében, mert bizonyos az, hogy tudástok, felvértezettétek, kitartástok és izzó hazaszeretetek egyedüli záloga hazánk boldogabb jövőjének.

Magyar ifjuság legyetek mindenkor! Hiszen hazánk történelme és főiskolánknak szentelt hagyományai e nevet fogalomná tették.

Mérnökök legyetek majdan a szó legnemesebb és legigazibb értelmezésében. Erősödjete meg főiskolánk falai között szellemi tudásban, hogy szakjaink évszázados multját és hagyományát megismerve és felvértezve, tudástok hatalmas fegyvereivel működhesetek közre hazánk gazdasági ujjáépítésében; tegyétek elsősorban munkátokkal országunkat gazdaságilag naggyá és erőssé.

Megcsonkitott hazánk helyzete parancsolóan azt követeli tőletek, hogy fáradhatatlanul a legnagyobb munkakifejtéssel dolgozzatok; kötelességtudás, önfegyelmzés, munkaszeretet és mérnöki öntudat magas eszméi legyenek vezérlő csillagotok.

Az Isten segítsen benneteket, fáradságos, gyümölcsöt hozó munkátokban.

A m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola 1925/26. évi tanévet megnyitottnak nyilvánítom!

Dr. FODOR LÁSZLÓ

MINISZTERI TANÁCSOS, FŐISKOLAI RENDES TANÁR

MEGHALT 1924. ÉVI AUGUSZTUS HÓ 17.

Dr. Fodor László emlékezete.

Dr. Mihalovits János, főiskolai r. tanár.

Amióta a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola selmeci otthonát elhagyta és Sopronban székel, minden itt töltött esztendő egy-egy diszt tört le a tanári kar koszoruján. Dr. Barlai Béla, Sobó Jenő, Vadas Jenő és Jankó Sándor, a legutóbbi öt év áldozatainak mélyen gyászolt sorát ime most Dr. Fodor László, miniszteri tanácsos, főiskolai rendes tanár, ugyancsak súlyt és tiszteletet jelentő neve gyarapítja.¹ Dr. Barlai és Jankó még javakorabeli férfiak voltak, amikor rájuk borult az enyészet; a többi halottunk bár tisztos kort ért el, de közismerten oly ép és mindvégig bámulatosan megőrzött erőteljes szervezettel élte napjait, hogy azt hittük, hogy a bibliai patriarkák sorsában fogja őket a Gondviselés részesíteni. Normális, békés, nyugodt körülmények között — úgy érezzük — nem is következett volna be ez a tömeges pusztulás. A halál szinte rendszert alkotó munkáját főképen és döntően azok a katasztrófális, testet és lelket megőrlő események segítették elő, amelyek a legutolsó években a főiskolát úgy intézményes egészében, mint egyes tagjaiban vésszes elemi erővel rázkódtatták meg s amelyeknek szülöttjei, a példátlanul nyomorult viszonyok, a szenvedés minden fajtáját zuditották a bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola menekült személyzetére.

Az új sirhant egy nagyértékű, produktív élet hordozójának porhüvelyét takarja. Dr. Fodor László egyénisége tehetséget, tudományt, kiváló tanári kvalitásokat, mindig úri formák között megnyilatkozott férfias erélyt és gyengéd szeretetet jelentett, oly feltűnően szép és hatalmas testi alakba burkolva, amely az első pillanatra és már külsőleg is tiszteletet parancsolt.

¹ Ez a nekrológ a Bányászati és Kohászati Lapok 1924. évi november hó 3-án megjelent 21. számában közölletett.

Boldogult jelesünk Szakolcán, Nyitra megyében, 1855 január hó 25-én született. Középiskolai tanulmányait szülővárosának gimnáziumában kezdte és a pozsonyi kir. kath. gimnáziumban fejezte be. Már ifju éveiben nem mindennapi tehetségek és a komoly kötelességtudás jellemezték, ami az 1873 július 10-én megszerzett „különteteses“ éreltségi bizonyítványa tanusít. Szaktanulmányait egy évig Budapesten és három évig a bécsi műegyetemen végezte s két helyütt is tett minősítõvizsgálatot; nevezetesen 1878 június 18-án a bécsi reáltanárvizsgáló bizottság s 1883 április 30-án a budapesti országos közép-tanodai tanárvizsgáló bizottság előtt; mindkét helyen a mennyiség-tanból és ábrázoló geometriából képesítetett. Doktori diplomáját a mathe-sisből, kísérleti fizikából és elméleti asztronómiából 1877 június 10-én a kolozsvári tudományegyetemen „cum laude“ szerezte meg.

Ily alapos tudással fölfegyverkezve, bár Marburgba is kapott meghívást, hivatásos működését a besztercebányai kir. Fõgimnáziumnál kezdte meg, ahová 1878 szeptember 16-án, a tanulmányi alap terhére, helyettes tanárnak nevezetett ki, majd 1883 május 29-én ugyanott rendes tanárrá lépett elõ. Tárgyai: a rajzoló geometria és az ezzel kapcsolatos diszitményes rajz volt; ezeken kívül rendkívüli tárgykép a szabadkézi rajzot is tanította.

Besztercebányán töltött éveire mindig kedvesen emlékezett vissza; hiszen itt izmosodott meg finom pedagógiai érzéke, amelyrõl volt növendékei hálás kegyelettel beszélnek; itt aratta elsõ irodalmi sikereit, amelyek nevét az országos szaktekintélyek sorába emelték; s itt vezette oltárhoz 1882 szeptember 17-én özv. Lehoczky szül. Fluk Elma urhölgyet, aki a szív és lélek minden hevével és hûségess, odaadó gondozással kísérte egész élete folyamán a sirig.

1887 augusztus 30-án Pöschl Ede, a selmecebányai bányászati és erdészeti akadémián az ábrázoló geometria professzora nyugalomba vonulván, az így megüresedett tanszékre Dr. Fodor László is pályázott, akinek ezidõben és éppen a kérdéses tudománykörben már közismert, jó neve volt. De hadd szóljon helyettem fõnökének, Spilkó Lajos, a besztercebányai fõgimnázium igazgatójának, ebbõl az alkalomból 1887 augusztus 20-án kiállított hivatalos bizonyosságlevele, amely Dr. Fodor László egyéniségét a következõképp jellemzi:

„Igen alapos szakember, kinek Dr. Wagner Alajossal együtt kiadott rajzoló geometriai tankönyvei közelismerésben részesülnek. Tehetséges, igen szorgalmas s önálló munkálatokra is képes matematikus. A szabadkézi rajzot gimnáziumunkban évek óta nagy szakismerettel, alaposan és szép eredménnyel tanítja. Általános műveltsége igen dicséretes. Teljesen bírja a magyar és német nyelvet s tótul is jól beszél. Ért franciául és latinul is. Előadási képessége minden tekintetben megfelelő; folyékonyan, szabatosan, értelmesen és világosan beszél. Hivatali buzgalma kifogástalan. Erkölcsi, társadalmi és politikai magatartása minden tekintetben korrekt. Egészben véve kiváló erőnek tartom, ki az akadémiai tanszék igényeinek teljesen meg fog felelni.“

Folyamodása sikerrel járt s 1887 december 3-án a VII. fizetési osztályban akadémiai II. osztályu rendes tanárrá és kir. bányatanácsossá neveztetett ki; 1904 január 26-án a VI. fizetési osztályban I. osztályu rendes tanárrá, illetve kir. főbányatanácsossá lépett elő; 1919 január 27-én pedig miniszteri tanácsosi ranggal az V. fizetési osztályba soroztatott.

Főiskolánkon 1904-ig az ábrázoló geometriát és rajzot, a grafosztatikát, az elemzőtérmértant, a térképrajzot és a szabadkézi rajzot adta elő. Az 1904. évi főiskolai reform a grafosztatikát az erőműtani, az elemzőtérmértant a matematikai tanszék előadási anyagába utalván, e két kollégium tartásától fölmentette; a térképrajz és szabadkézi rajz a legutóbbi tanulmányrendünkben, közös nevezet alatt, mint technikai rajz szerepel.

Kollégiumait lebilincselő közvellenességgel tartotta, mely a hallgatóságban nemcsak érdeklődést keltett, de kedvet is öntött a geometriá képzeletvilágának szerkesztés útján való realizálása iránt. A rajzoktatás terén disztingvált izlést, a vonalak és színek harmóniájának felismerését és alkalmazását iparkodott tanítványaival elsajátíltatni, amire őt fejlett művészi lelke különösen képesítette. A technikai rajz körében a skizzelési készség kifejlesztésére fektette a fősúlyt. Itt említjük meg, hogy a fotografálásnak szenvedélyes barátja volt s azt saját tapasztalatai alapján önállóan javított eljárásokkal művészi nivón, magas tőkéllyel üzte.

Tanítványaival mindig előzékeny, finom modorban érintkezett s a hallgatóság részéről megnyilatkozott hasonló magaviseletét épügy megbecsülte, mint ahogy viszont a netán előfordult tapintatlansággal szemben megtorló szigorúsággal járt el. Bo-

csánatos szíve azonban a megbánás első jelére minden bollaást gyorsan és végkép felejtett.

A mult, de sokkalta inkább a szomorú jelen szűkös viszonyai között nagyjelentőségű volt az a legnemesebb humanitással, a keresztény karitás felemelő és vigasztaló tanúságaival ékesített, önzellen fáradozás, amelyet e tekintelben is Nagy Halottunk, mint a „Főiskolai Segélyzőegyesület“ és a „Menza-segélyek és internátus helyeket kiosztóbizottság“ végtelenül lelkiismeretes, páratlan és méltányos elnöke kifejtett.

Részint az említett kedves társadalmi formák, részint az a melegség, amellyel az ifjuság jóléti intézményeit felkarolta és az a ritka bőkezű vendégszeretet, amellyel urí házát a főiskolai polgárság előtt állandóan nyitvatartotta: szinte hagyományos tiszteletet és ragaszkodást váltott ki az ifjú szivekből és biztosította számára az ideális tanár, az atyailag gondoskodó patrónus és a felejtethetlen házigazda soha nem múló emlékét a keze alól kikerült egész szakközönségben is.

Mértékadó szerepet játszott az Alma Mater adminisztrációjában és ismételt reorganizációs munkálataiban. Intézetünk 1904-ig hároméves tanfolyamú „akadémia“ jellegével bírt s élén „igazgató“ állott; ettől az időponttól kezdve „rektor“ által kormányzott négyéves tanfolyamu „főiskolává“ alakult át. Az első „rektor“ Dr. Fodor László volt, aki már az előkészítő szervezési munkálatokban is hozzáértő buzgalommal közreműködött, de különösen fontos tevékenységet fejtett ki 1904—1906-ig terjedő aktív rektori méltóságában, amikor szerencsés keze, az átmeneti idő minden nehézségei dacára, zökkenés nélkül segítette át intézetünket az új vágányra, melyen 1922-ig haladt. Érdemeinek elismeréseképp 1909-ben újból feléje fordult a főiskolai tanács bizalma s rektorrá választván, e méltóságot, most már másodízben, 1910—1912-ig viselte. 1906 október 1-től 1908 október 1-ig, illetve 1912 október 1-től 1914 október 1-ig prorektor volt. E hosszú és eredményes adminisztrációs tevékenysége körében szerzett tapasztalatai folytán, szava a főiskola tanácsulésain s a legujabb reorganizációs tárgyalásokon mindig a bölcs ember megnyilatkozásának súlyával hatott.

Felejtethetlen kartársunk emlékét számos becses irodalmi termék örökíti meg, amelyek közül, a szaklapokban megjelent kisebb közleményektől eltekintve, különösen a következőket emeljük ki:

Önálló munkái : „Az ábrázoló geometria elemei“, „Ábrázoló-geometria felsőbb iskolák számára“, „Zur Theorie der Vertikal-Sonnenuhr“, (megjelent a bécsi tudományos akadémia Sitzungs-berichte“-jében) „A körkonoid metszetei lappal“, (megjelent az Erdélyi Múzeum „Értesítő“-jében).

Dr Wagner Alajossal együtt irt művei : „Rajzoló geometria“, „Rajzoló planimetria“, „Rajzoló stereometria“, „Konstruktiv planimetria“.

Herrmann Emil „Szilárdságtan“ című kiváló munkájában Dr. Fodor László írta és látta el a vonatkozó ábrákkal a gépészet igényeihez szabott grafosztalikai részt.

Írói tevékenységét általában a világosság és a szabatoság jellemzik ; ami speciell geometriai munkáit illeti, pedagógiai szempontból a helyesen megválasztott módszer tűnik ki, amely az igényekhez szorosán alkalmazkodó geometriai anyagot a lehető legegyszerűbben közli a tanulóval, de viszont képessé teszi arra is, hogy az így elsajátított módszer szerint az előadás következő anyagát alkotó vagy a tanultakkal némiképen összefüggő feladatokat önállóan is megoldhatja. Számítások helyett, — szakmájához hiven — mindig geometriai uton fejt meg tételeit.

A saját neve alatt kiadott, valamint a társszerzőkkel együtt irt könyveinek tudományos és pedagógiai értékét mi sem tanúsítja jobban, mint az az örvendetes körülmény, hogy azok több — például a „Rajzoló planimetria“ nem kevesebb mint 20 — kiadást értek meg s idegen nyelvekre lefordítva, a művelt Nyugat tanintézeiteiben is használtattak.

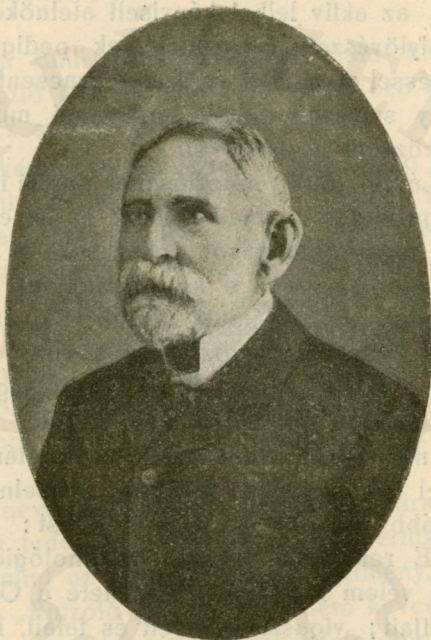
Kidőlt büszkeségünk az oktatás és tudományos irodalmi tevékenység mellett időt szakított arra is, hogy a municipális és társadalmi életből kivegyje részét. Politikával elvből nem foglalkozott, de érzéke volt a Selmechánya törvényhatósági autonóm jogkörében megvalósítandó közigazgatási kérdések iránt, amelyeket következetesen a főiskola látószögéből ítelt meg és mint e municipium törvényhatósági és közigazgatási bizottságának tagja. felszólalásaival hathatósan oltalmazta Alma Materünk helyi érdekeit,

Hívő keresztény lelkét honorálta a régi otthon lakossága, amikor a selmeci katolikus egyházközség elnökévé választotta. De a társadalom s különösen annak legintelligensebb rétege egyéb irányokban is meghajolt kiváló egyénisége előtt. Így a

pedagógusok megtették a középiskolai országos tanártestület selmeci osztályának elnökévé; a selmeci katolikus gimnázium alumneuma benne tisztelte vezérét; s az ő és Dr. Böckh Hugónak lelkes szavára hallgatott a selmeci társadalom eliteje akkor, amikor az ottani Athletikai Clubot (S. A. C.), mint a legdisztingváltabb körök testedző és egyuttal előkelő szórakozó egyesületét megalapította, amelynek mindvégig Dr. Fodor László ügyvezető, tehát az aktív lelket képviselt alelnöke, a vele kapcsolatos „Pisztolylövészeti Egyesület”-nek pedig elnöke volt. Amily idegenkedéssel viseltetett az üres repraesentatív-állásokkal szemben, ép oly szívesen vállalt társadalmi munkát és nagy gondot igénylő közéleti tisztségeket.

Dr. Fodor László földi vándorlásának napjai ime beteltek . . . Élete pályáján gazdagon termett a siker és az elismerés; de termett a keserű megpróbáltatások egész sora is . . . Két fiatal, nagy jövőre hivatott vejének s két unokájának korai halálát kellett elszednie . . . Csodálattal néztük lelki erejét, amellyel ezt a mérhetetlen fájdalmat legyőzni képes volt, mintahogy bámulatba ejtett az a férfias nyugalom és elszántság, amellyel Ő, akinek napjait állandóan gondatlan anyagi jólét sugározta be, öreg korában a menekülés borzalmi és a proletárdiktatura alatt a nélkülözésekkel teli, megalázó helyzetét elviselni tudta. Nem tört le, sőt inkább igazolta a római mondást: „sub pondere crescit palma”. E rendkívüli kitartás pszichológiai okát három kiváló erényében vélem felismerni: tisztelete a Gondviselés kifürkészhetetlen utjait; vigaszt keresett és talált, benseje egész tartalmával szeretett családjának a veszteségek dacára is népes körében; s balzsamos irnak érezte kartársainak, akiket megbecsült és atyai jóindulattal halmozott el, gyöngéd és figyelmes ragaszkodását.

Lengjen sirdombja felett és édesítse tulvilági álmait az a mély tisztelet, amellyel Neki a főiskola adózik, az az őszinte hála, amely volt tanítványainak, mondhatjuk, a ma működő egész magyar bánya- és erdőmérnöki karnak, szívében él és az a szerető kegyelet, amellyel hervadhatatlan emlékéért az Ő kollégái, maguk is javarészt keze alól kikerült szakférfiak, ápolni soha meg nem szűnnek.

HERRMANN EMIL

**M. KIR. FŐBÁNYATANÁCSOS, NYUG. FŐISKOLAI
RENDES TANÁR**

MEGHALT 1925. ÉVI ÁPRILIS HÓ 22.

Herrmann Emil emlékezete.

Kövesi Antal, főiskolai rendes tanár.

Budapestről érkezett az a bennünket sulyosan megrendítő és mélyen lesújtó hír, hogy fényes multú Alma Materünk egyik büszkesége, Herrmann Emil m. kir. főbányatanácsos, ny. főiskolai rendes tanár, az európai hírű tudós, a nemeslelkű, nagyszívű emberbarát, folyó évi április hó 22-ikén a Vöröskereszt kórházban jobblétre szenderült.

Csak röviddel azelőtt indult el csendes magányából, az idegen uralom alatt sinylődő selmeci otthonából, a patriárhák korában levő ősz tudós a fővárosba szeretett gyermekei közelébe, hogy kinzó bajára orvoslást keressen és ma már helyet foglal a hallhatatlanok Pantheonjában, ahol messziről látható, kiemelkedő helyen áll a szarkofágja!

Ide hívom tisztelettel az egész bányász-, kohász- és erdész-társadalmat, a főiskola illusztris tanári karát, a mérnöki munkát s tudást megbecsülő és méltányoló legjobbainkat, hogy rójják le kegyeletük és hálájuk adóját és hajtsák meg előtte az elismerés zászlóját! De ide kell zárandokolnia az ifjú generációnak is, hogy merítsen emlékéből férfias jellemet, lankadatlan kötelességtudást, nagy szakszeretetet, olthatatlan tudományszomjat és izzó hazafiságot.

Ha gyöngye erőmben munkásságom közben fogyatkozást érzek a mindennapi élet forgatagában, — szomorú gazdasági és társadalmi viszonyaink közepette — új erőt meríteni dicsőséges Elődöm emlékezetéhez fogok folyamodni, aki mély és erős meggyőződésű, de alapos szakember, megnyerő modorú, jókedélyű, de szókimondó kolléga, szigorú, de jóságos és igazságos tanár, önzellen, önfeláldozó, de tiszteletet követelő hű barát volt egész életében. Herrman Emil magasan lobogtatta és előbbre vitte a tudomány világitó fáklyáját, tanításai, művei és alkotásai messze, hazánk határain túl, ismertté és becsültté tették nevét!

Életének harmóniája és békéje legszebben nyilvánult meg a családi körben. Ideális életet élt hűséges nejével, Belló Franciskával, a szélaknai hivatalfőnök jóságos leányával, akit korán elvesztett, — noha hosszas betegségében önfeláldozóan ápolta. Megnyugodva az Úr akaratában, minden reményét és boldogságát bájos leánya, néhai Remenyik Károly bányaigazgató felesége és ennek gyermeke, továbbá apja nevéhez és híréhez méltó fia, Herrmann Miksa, a mérnöki kar kimagasló tagja, műegyetemi r. tanár, a magyar mérnöki kamara elnöke, nemzetgyűlési képviselő s az ő családja képezték, akiket életénél is jobban szeretett.

Életrajzi adatai: Herrmann Emil 1840 november 13-án született Dognácskabányán, Krassó-Szörénymegyében, ahol édesatyja bányaorvos volt, akinek korai nyugdíjazása után a resicai vasgyárba került, s egyideig a lakatosműhelyben dolgozott. Az éleseszű fiút azonban csakhamar bevitték a gépgyár szerkesztői irodájába. Már Dognácskán egy Horkay nevű bujdosó honvédtől matematikát tanult s Resicán is szívesen foglalkoztak vele felülműködési képességei miatt. 1856-ban Bécsbe küldték némi ösztöndíjjal Hermannnt, az ottani műegyetemen akkor még fennállott előkészítőtanfolyamra, ahol az előkészítő tárgyak vizsgáit szép sikerrel letette s a műegyetem első évfolyamára beiratkozott. Időközben a lelkes ifju elvesztette édes atyját, megszűnt az ösztöndíja is, amiért is 1859-ben Selmezbányára ment és az állami ösztöndíj elnyerésének reményében, beiratkozott a bányászati és erdészeti akadémiára. Eleinte leckeadásból tartotta fenn magát, de később 210 forintos ösztöndíjban részesült. 1863-ban kitüntetéssel végezte az akadémiát és mint okleveles bánya- és kohómérnök állami szolgálatba lépett, s a szélaknai gépészeti felügyelőséghez osztatott be. Minthogy az altáró akkor még nem volt meg, a vizemelés kérdése igen fontos probléma volt és a nagykézültésű mérnök azonnal behatóan foglalkozott a rudazatos gépek bajaival, s ezen időtől kezdve értékes szakkikkekben számol be tapasztalatairól a „Berg- und Hüttenwesen“ és az „Oesterreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen“ foylóriatok hasábjain.

Két évvel utóbb, mint tisztjelöltet a leobeni bányászati akadémia Ritter von Hauer nevű kiváló tanára, meghívta tanársegédjének s közreműködött az ő kohógéptani munkájának kiadásánál.

1869-ben Selmecen gépfelügyelősegéd lesz és ugyanazon évben már a főiskolán tanársegéd, a mennyiségtani tanszékénél.

1872-ben, amikor a mechanikai tanszék a mechanikát, szilárdságtant, grafosztatikát és a mechanikai hőelméletet ölelte fel, nevezték ki előbb az akadémia rendkívüli, majd pedig 1878-ban rendes tanárává. Ez időben adta közre nagyértékű hőelméleti cikkeit és a vizgóz formuláit a „Poggendorff“-féle „Annalesek“-ben, amely tárgykörrel élete végéig szívesen foglalkozott.

Lelke tisztaságát, szíve jóságát, mélyen szántó elméjének bölcsességét sugározta ki azokra, akiket szeretett és akikkel gyakran érintkezett, így figyelmes tanítványaira és ezek viszont áhitattal hallgatták és csodálták a nagy tudású Professor fejtegetéseit világos előadásában. Akik erdei sétáiban elkisérhették, szórakozva tanulhatták meg a legbonyolultabb mechanikai problémákat a kitűnő mestertől. E sorok írója is áldja ezért emlékét.

1889-ben bányatanácsosi címet nyert és 1894-ben főbányatanácsosi címet. Ugyanazon évben a fűrészgépek munkafogyasztására vonatkozó kísérleteknél kifejtett buzgalmaért és eredményes működéseért földügyminiszteri elismerésben részesült. 1890-ben a mechanikai tanszékét felcseréli a kohógéptanival, amely tanszékénél 1902-ben történt nyugalomba vonulásáig eredményesen működött. Azóta is rendületlenül dolgozott a mechanikai és hőelméleti tudománykörben a magyar kultúra dicsőségére.

Tudományos munkássága : 1. *Szakkönyvek.* Herrmann: Compendium der mechanischen Wärmetheorie. Erről a legszebb művéről Grasshof találóan írja „das Buch zeigt den Verfasser als einen Mann von grosser Arbeitskraft und von fruchtbarer Selbständigkeit des Urteils“. Berlin 1879. Herrmann: Technikai mechanika. Budapest 1885. Herrmann : Szilárdságtan. Budapest 1885. Ezen hézagpótló hatalmas munkájáról Tetmayer zürichi tanár azt írja „hogy tehetségének szárnyai azokat a területeket érik el, amelyekbe az isteni kegy csak kiváltságos szellemeket enged be“. Farbaký és Herrmann : A több pengével bíró fűrészelőgépek munkabírása, Budapest 1894.

2. *Közlemények.* Megjelentek a Bányászati és Kohászati Lapokban, a Magyar Mérnök- és Építészegylet Közlönyében, az Erdészeti Lapokban, a Zeitschrift des Vereins deutscher Ingenieure, Dinglers Polytechnisches Journal és a fennebb említett jelentős külföldi szaklapokban : A szállítóanyag gépek és forgó-

vizemelők és fuvógépek lendítőkerekének meghatározása. Adatok a telített vízgőz erőműtanához. A telített gőz állapotbeli változásai. Dr. Zeugner és Fliégner kísérletei állandó gázok kifolyásáról. Az injektor elmélete. A levegő adiabás kifolyása. Az épszögű négyszög nyirófeszültsége. A szabályos sokszög keresztmetszetű prizma csavaró szilárdsága. Pulsometer elmélete. Huzalkötelek számítása. A víznyomás elosztása gerebek orsópadjaira. Vollständige Theorie des gesättigten Wasserdampfes. Nachweisung des Nutzens des Dampfhemdes. Ueber den Ausfluss der permanenten Gase und des erhitzten Wasserdampfes. Die Theorie des Injektors. Theorie des Hall'schen Pulsators. Vollständige Lösung des De Saint-Venantschen Problems. Die Torsionsspannung regelmässiger Vielecke. Berechnung der Förderseile. Analytische Bestimmung der Abmessungen von Holzwerkbestandteilen. Formel für die Spannkraft gesättigter Dämpfe. (Sitzungsbericht der k. Akademie der Wissenschaften in Wien.) Ueber die specifische Wärme und Wärmekapazität der Körper. (Poggendorf : Annalen der Physik und Chemie.) Die Berechnung der Dampfmaschine.

Hervadatlan érdemei élismeréséül királyi kitüntetésben is volt része. 1901-ben a harmadosztályú vaskoronarenddel ékesítették fel.

Tanári pályafutása alatt szokatlan bőséggel ontotta az értékesebb-nél-értékesebb cikkeit és szakkönyveit. Tudományának gazdag tárházából bőven válogathatott. Hol a hőelmélet kevésbé járható utait egyengette, a túlhevített és telített gőzök formuláit és állandó gázok kifolyásának törvényszerűségét fejtette ki, hol a mechanika örök érvényű tételeit ültette át bányászati és kohászati vonatkozású problémákra. Amikor a német anyanyelvű tudós a magyar aera után néhány hónap alatt tökéletesen megtanult magyarul, megírta klasszikus szépségű mechanikáját és később szilárdságtanát, melyben a De Saint-Venant-elméletet, a legkomplikáltabb nyiró és csavaró igénybevételekre megoldotta és a gyakorlat részére hozzáférhetővé tette. Szakszerűen és legelőször foglalkozott a hengerek méretszámításával és a fuvógépek munkaszükségletének megállapítására praktikus táblázatokat állított össze. Az egy- és kélhengeres gőzgépek számítását modern alapra fektetve, teljes precizitással oldotta meg. Az aknakötelek számítására, a csőedények és lemezek szilárd-

ságára vonatkozó eredményei általánosan ismertek és Farbaký István ny. akadémiai igazgató és tanárral együtt kiadott és a keretfűrészek munkaszükségletére vonatkozó tanulmánya és kísérleti eredményei szintén — messze külföldön is — élénk visszhangra találtak. Egész élete a komoly, fárasztó munka jegyében folyt le, a közéleti és társadalmi szereplést a lehetőség szerint elkerülte és elhárította magától.

A nagy összeomlás után, mint nyugdíjas Selmechányán maradt néhány agg társával együtt és azóta is állandóan számítgatott hőelméleti problémákon és könnybelábadt szemekkel róta egymás mellé a tudomány varázslalos belüit.

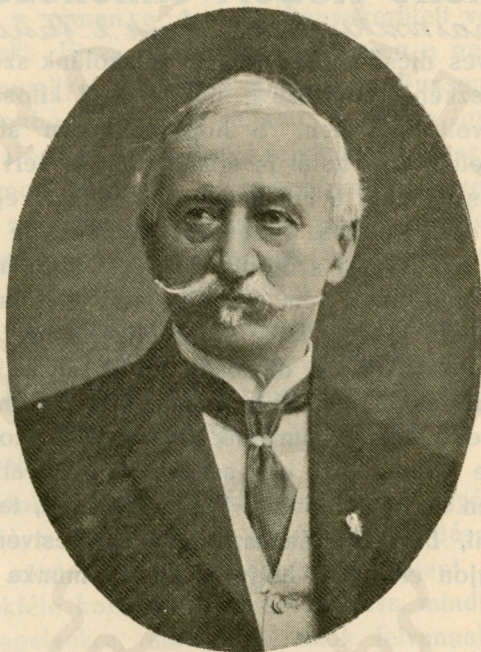
Herrmann Emilnek a lehetetlent és megoldhatatlant nem ismerő tudásánál csak végtelen szerénysége és később, élete alkonyán lelki szenvedései és honfiúi bánata volt nagyobb.

Minden gondolatával, cselekedetével, munkájával, szívének minden dobbanásával a magyar nemzeti eszmét szolgálta, ezért is földi maradványára terítsük a gyászfátyolos nemzeti trikolorot.

Egekbe szárnyalt nemes lelke fájdalmasan pillant vissza szeretett tanítványaira, hű karlársaira, lelkes barátaira és arra a sok megpróbáltatáson álmént dicsőséges intézményre, melynek Ő 33 éven át egyik legértékesebb, törhellen munkabírású, lángelkű apostola és kiváló tanára volt. Elvesztése szélesebb körökben hagyott fájó, nehezen gyógyuló sebeket és egyttal pótolhatatlan ürt is maga után. Nem sok olyan hatalmas teherbíró pillére volt az Alma Mater palotájának, mint a jó öreg Herrmann bácsi — ahogy tisztelői általánosan nevezték, — akinek derüs kedélye és nagyszerű humora, méltóságteljes egyénisége és fenkölt lénye után immár hiába sóvárgunk. Már 1918 óta, amikor forrón szeretett egyetlen Melánie leánya meghalt, gyógyíthatatlan sebével és fájdalmával a sirba vágyott, s pontosan 45 évvel hitvesének halála után térí az örök élet birodalmába, hogy szeretteivel találkozzék.

Amíg Platon megróttá egyik barátját, aki a geometriai tudományok alapján gépeket szerkesztett és kézművesmesterséget csinált az intellektuális erőből és amíg Plutarchos szerint a filozófushoz nem méltó a mechanikai ismeret, addig Hermann Emil már olyan időben volt szerencsés művelhetni a szaktudományt, amikor már világszerte megbecsülték a mérnök munkáját, felismerték az általa és kortársai által magas színvonalra emelt

elmélet fontosságát, amelyet a megfigyelések és tapasztalatok ezreiből gyűjtött és az elmélkedés tüzével kovácsolta gondolatokká és szélszórta műveiben. Nevét Grashof, Zeuner, Bach, Föppl, Fischer tanárok nevével együtt emlegetjük a szakirodalomban. Mélységes tiszteletünknek csak ugy adhatunk méltó kifejezést, ha munkáit terjesztjük, tanításait megszívleljük és soha el nem muló hálával adózunk kedves emlékének. Legyen csendes, nyugodt pihenése!

SCHELLE RÓBERT

**MINISZTERI TANÁCSOS, NYUG. FŐISKOLAI
RENDES TANÁR**

MEGHALT 1925. ÉVI JULIUS HÓ 31.

Schelle Róbert emlékezete.

Pomásovsky Lajos főisk. r. tanár.

A 150 éves dicső multra tekintő főiskolánk szomorú sorsra jutott. Ősi fészkeből kiüldözték, mindenéből kifosztották, végül is menekülni volt kénytelen. S hogy szomorú sorsunk teljes legyen, a kérlelhetetlen halál is állandó tanyát vert nálunk ezidő óta, egyik erősségünket a másik után veszítjük el, egyik pillérünk a másik után dől romokba. Legutóbb is Schelle Róbertet, a chemia tudós professorát szólitotta el sorainkból a halál.

De kétségbeesnünk nem szabad, mert a főiskola legdrágább, elnemvehető kincsei közé sorolhatjuk nagy embereinket, azok nevei, munkáik sikere, dicsősége, működésük emléke adja az újabb nemzedéknek az önbizodalmat, a jövő reményét. Azért, ha elfog minket a kétség munkánk sikere iránt, hozzád is fordulunk Schelle Róbert, aki oly szépet, nagyot alkottál, élted, munkád keltsen bennünk jövőnk iránt erős hitet, taníts meg szilárdan remélni, buzdíts bányászt jellemző testvéri szeretetre, példád ragyogjon előttünk, hogy a kitartó munka meghozza a kívánt sikert.

Azt mondják, hogy nekünk újból kell teremteni mindent, pótolni az elveszítetteket. Én azonban azt hiszem, hogy csupán az anyagiak pótlása a mi súlyos kötelességünk, szellemiekben nagyjaink dicső példája előttünk ragyog, csak a múlt emlékeihez kell fordulnunk, s szeretettel tovább építenünk az ő nyomdokaikon, mert Főiskolánk nagynevű tanárai alapozták meg és gyarapították az egyes szakoknak s a magyar bányászatnak a tudományát.

Schelle Róbert életét és működését a B. és K. Lapokban ékes szavakkal méltatta Schröder, e szerény sorokban őt mint tanárt óhajtom emlékezetbe idézni.

Schelle Róbert (született 1851 április 11-én Poprádfelkán) chemikusnak és tanárnak született. Kora fiatalságában a gymnasium elvégzése után a szepesi István-kohóba kerül, s ott a laboratóriumban már chemiai kísérletekkel foglalkozik. Majd Selmecre jön az akadémiára s itt nagy tanítómestere, Dr. Schenek felfedezvén benne a chemiához való vonzalmát, mint hallgatónak helyet ad belső laboratóriumában, és az akadémia elvégzése után assistensének fogadja. Ezután rövid ideig a központi kohóban ellenőr, s onnan a selmeci bányakerületi vegyelemezőbe kerül főnöknek. Ezen állásában kapja meg a nagy bányászati ösztöndíjat, amellyel Heidelbergbe megy Bunsent hallgatni, s később Aachenbe Classentől tanulni. S midőn így sok elméleti és nagy laboratóriumi gyakorlattal rendelkezve visszatér Selmecre, elnyeri a selmeci főiskolán a fémkohászati tanszéket 1888-ban. Ezzel azután meglelte azon pozíciót, amely megfelelt képességeinek, hajlamainak. Mint tanárnak is munka volt eleme, ezt tanította, ezt mutatta saját példájával. Az igazi tanárban azonban a szaktudós és tanítómesternek egygyé kell olvadnia, ami nála teljes mértékben meg is volt. A csaknem 30 évi tanári működése alatt sok száz hallgató gazdagodott szellemének kincseiből, sok tanulta megismerni a bányász és kohászra oly fontos chemiát.

Tudott dolog, hogy a fémkohászat nem egyéb, mint alkalmazott chemia, s tőle hallgatni kohászati előadásokat igen nagy élvezet volt, mert minden mondatából kicsillant nagy chemiai tudása. A sokféle kohászati eljárást taglalva, mindig reá mutatott a chemiai alapelvekre, amelyeken azok felvannak építve. De még nagyobb mester volt a laboratóriumban. Selmecbányán abban az időben a fémkohászat az u. n. bányahatósági épület udvari helyiségeinek első emeletén volt elhelyezve. Kicsinyek, szűkek, rosszul szellőztethetők valának azok a szobák, mégis mily fáradhatatlan szorgalommal, igen szükös tanszéki dotáció mellett nap-nap mellett késő estig foglalatoskodott hallgatóival együtt a laboratóriumban, élő példát mutatva nekünk, tanítva, oktatta minket.

De nem ez a tanszék volt vágyainak netovábbja, hanem a bányavegytani, amelyet Dr. Schenek nyugalomba vonulásakor ő nyert el 1892-ben. Itt fejti ki a legnagyobb tevékenységét, ez a terület felelt meg leginkább képességeinek, kora reggeltől késő

estig a laboratóriumban találjuk őt, fáradhatatlan az előadási kísérletek összeállításában, nagy mestereinek Schenek és Bunsennek nyomán haladva, a számtalan kísérlethez maga készít minden eszközt, az üvegfuvoasztal mellett épp oly mester, mint a laboratóriumban analysisei között, avagy az előadások alatt kísérleteinél.

Tárgyait, az általános és analitikai kémiai alaposan átdolgozza, kísérleteit ehhez képest nagy gonddal összeválogatja, mersteri ügyességgel és végtelen könnyedséggel-simasággal hajlja végre, s a belőlük leszűrhető törvényeket tömör, egyszerű nyelven közli a hallgatósággal.

Amilyen egyszerű minden keresettség nélkül való volt ő maga, olyan volt az előadási is, egyszerű, szabatos, világos és főleg tömör. — Tanári működését teljes siker koronázta. Jól mondja Sobó egy helyütt „nem elég a lángésznek ragyogó hatalma. Nem elég még az ernyedellen munkásság sem. Mindez szükséges, de szükséges ezenkívül alkalom az alkotásra, s az alkotások maradandósága. Szóval a tökéletes siker.“ — S Schelle Róbert szerencsés vala, mert alkalmá nyílt alkotásra is.

Ugyanis hamar reá jött arra, hogy a csaknem az akadémia alapításától kezdve (1770) használt Belházy-féle házban levő laboratóriumok a hallgatók számának növekedésével szűkek, s miután más tanszékek számára is kellett hajlékot teremteni, létesült 1896-ban a bányászati épület (fehér palota), amelynek első emeletére a chemiai tanszék került. Azonban itt is csak átmeneti helyet kapott a bányavegytani tanszék, mert amint a főiskolán a tanidő négy évre, s az eddigi chemiai analysis I. és II. részen kívül még III., IV., V. és VI. rész is rendszerezett, új helyiségekről kellett gondoskodni, s nem maradt más megoldás hátra, minthogy a bányavegytani tanszék és az erdészeti chemiai tanszék részére egy új épület emeltessek. A terv a pénzügyminiszterium áldozatkészségéből megvalósult és 1912 év őszén Schelle már az új otthonban adott elő.

Az új laboratórium tervével már 1905-ben kezdtek foglalkozni és hét év ernyedellen munkájával, és Sobóval együtt szive-lelke szeretetének legjavával sikerült a nagy művet tető alá hozni. Oly mű volt ez, amelyről mindenki, az intézetet látogató külföldi szaktársak is, az elragadtatás hangján emlékeztek meg.

De jöttek a nehéz idők. Schelle fáradtnak érezte magát, nyugalomra vágyott, s érdemei elismeréséül miniszteri tanácsosi címet kapva — 1916-ban az intézettől megvált, nyugdíjba ment.

Schelle irodalmilag is működött, s miként előadásait gondos fertszerőség és klasszikus tömörség jellemezte, úgy irt is. Előadásaiban épúgy mint értekezéseiben arra törekedett, hogy a legnehezebb dolgokat is röviden bár, de feltétlenül könnyen érthető módon tárgyalja. Értekezéseinek tárgyai a fémkohászat, a chemia, a chemiai technológia és a chemiai analysis köréből vannak merítve. Sok dolgozata jelent meg a B. és K. Lapokban, így:

A zsarnócai kohó régi salakjának elemzése. 1884.

Az aranyídkai ércek elemzése. 1884.

Kísérletek a termés arany-ezüstben dúsabb marák amalgamálására elektromosság segélyével. 1885.

Kísérlet a kohófüst sűrítésére nagyfeszültségi elektromosság segélyével. 1886.

Módosított rézpróba ólomdus érceknél. 1887.

Az antimon meghatározása szürke dárdányérchen vagy antimontarfalmu ércek és marákban. 1887.

A „Berichte“-ben (21. 2892—99) Classentől és Schellétől megjelent értekezés:

Quantitative Analyse durch Elektrolyse :

I. Ueber die Anwendbarkeit der Accumulatoren, System Farbaky und Schenek.

II. Ueber Voltameter.

III. Zur Trennung des Zinns vom Antimon.

IV. Elektrolyse des Kupfers aus einer Lösung vom sauerem oxalsauerem Doppelsalz. (Aachen 1888.)

Ultijegyzetek a kiválóbb németországi és belgiumi fémkohókról. 1890.

Rézelőállítás pörkölt kovandókból. (A magyar bányászati és kohászati irodalom pártoló egyesület 1891-iki évkönyvében).

A magnalium. 1900.

A tiszta tellur előállítása. (1909-ben Londonban a nemzetközi chemiai kongresszuson tartott előadása.)

A selmechányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola
 chemiai intézete, Közlik Schelle Róbert és Bencze Gergely. 1916.

S hogy a természettudományok népszerűsítése is milyen
 nagyon a szíven feküdt, jellemzésül csak annyit említek meg,
 hogy a selmeci gyógyászati és természettudományi egyletnek
 sok éven át volt igen buzgó elnöke, úgy hogy az egylet nagy
 virágzásnak indult vezetése alatt.

Nagy műve: a chemiai laboratórium azonban főnkre ment
 s „elképzeltető — mint azt Schröder írja — milyen fájdalmat
 érzett, midőn ugyszólván egész élete munkájának gyümölcse a
 nagy összeomlaskor idegen kezekbe kerülve megsemmisült. Mélyen
 érző, szakját szerető egyéniségére ez csapásként hatott.“ E
 szerény sorok írójának, mint aki szerencsés valék az ő csak-
 nem egész tanári pályája alatt mint tanítványa, később mint
 asszisztense, adjunktusa oldalán állva, őt atyai barátként tanító
 mesteremnek vallani, mondta, „a szívem hasadt volna meg, ha
 énnekem kellett volna az intézetet átadni.“ A kegyetlen sors e
 szomorú perctől megkímélte ugyan, de hogy az intézete meg-
 semmisült, azt forró szíve nem bírta el, betegeskedni kezdett,
 mig végül 1925. év július 31-én a Mindenható magához szólította.

S nagy hallottunk már pihen abban a Magyar földben,
 amelyet oly nagyon szeretett, amely föld ásványi kincseinek
 vizsgálására fordította egész életét, amely kincsek megismerésére
 tanított nemzedékeket. Álma legyen csendes, hite megingat-
 hatatlan, hogy rajta leszünk, hogy Magyarországgal együtt a fő-
 iskola is új Phönixként hamvaiból feltámadva ismét virágozzék.

FÜGGELÉK.

Kivonat a m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola szervezeti szabályzatából (1925. évi módosításokkal)

A m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola igazgatója az 1925. évi tanévben.

Rektor: Tellek
Főosztály: ...
Dékánok: ...
Tanács: ...

a) az igazgatói osztály;
b) az oktatási osztály;
c) az előkészítő osztály; (7. §)
d) az igazgatói osztály; a főiskola tanácsa és a rektor.

(6. §)
A főiskola rektorától és a dékánokat egy tanév tartamára a tanács választja (10. és 17. §§)
A főiskolai tanács tagjai a rendes és rendkívüli tanárok.
A rektori hivatal főnöke a rektor; a főiskolai kassza ügyeit a kassza és ellenőr intézi.

A szelmechányi m. kir. bányászati és erdőmérnöki főiskola
chemiai intézete, Közlök Schelle Róbert és Bencze György, 1916.

S hogy a természettudományok népszerűsítése is milyen
nagyon a szívén fekteti, jellemzésül csak annyit említek meg,
hogy a szelmei gyógyászati és természettudományi egyintézet
sok éven át volt igen híres, sőt hogy az egyetemi nagy
világzásnak indult, sőt...

A m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola tisztikara az 1925/26. tanévben.

Rektor: *Tettamanti Jenő.*

Prorektor: *Dr. Mihalovits János.*

Dékanok: *Dr. Walek Károly, a bányamérnöki osztályon,
Tomasovszky Lajos, a kohómérnöki osztályon,
Fekete Zoltán, az erdőmérnöki osztályon.*

1851

1866

Kivonat a m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola szervezeti és ügyviteli szabályzatából. *)

(Jóváhagyatott Ő Felségének 1904. évi augusztus hó 3-án kelt legfelsőbb elhatározásával.)

A főiskola felett a felügyeletet a m. kir. Pénzügyminiszter gyakorolja együttesen a m. kir. Földmívelésügyi miniszterrel. (4. §.)

A főiskola feladata rendszeres tanítás útján bányamérnökök, kohómérnökök és erdőmérnökök gyakorlati irányu kiképzése tudományos alapon. (1. §.)

A főiskola 3 osztályra tagozódik. Ezek a következők:

a) a bányászati ágazatnál:

1. a bányamérnöki osztály,

2. a kohómérnöki (vaskohó- és fémkohómérnöki osztály);

b) az erdészeti ágazatnál:

3. az erdőmérnöki osztály. (2. §.)

A főiskolát igazgatja: a főiskola tanácsa és a rektor. (6. §.)

A főiskola rektorát két évre és a dékánokat egy tanév tartamára a tanács választja. (10. és 17. §§.)

A főiskolai tanács tagjai a rendes és rendkívüli tanárok.

A rektori hivatal főnöke a rektor; a főiskolai házipénztár ügyeit a kvesztor és ellenőr intézi.

*) Az új szervezeti és ügyviteli szabályzat, a magántanári képesítés és a doktori cím megszerzésének szabályzata az illetékes miniszteriumokban tárgyalás alatt áll.

A tanulmányi idő minden szakosztályon nyolc félév.

Az egyes fakultásokon ajánlott zárt tanulmányrend van. A tárgyakból a félévek végén a vizsgák (kollokviumok) kötelezők.

A negyedik szemeszter végén I. szigorlat teendő, mely írásbeli és szóbeli részből áll; a nyolcadik szemeszter után a II. szigorlat teendő le, mely egy négyhetes laboratóriumi vagy tervező munkából, és ezenfelül írásbeli és szóbeli részből áll.

A főiskolai rendes hallgatók, akik az egyes mérnöki szakokat a megállapított tanulmányterv szerint elvégzik és a két szigorlatot leteszik, mérnöki oklevelet nyerhetnek.

Rendes hallgató gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány alapján minden feddhetetlen erkölcsű és előéletű egyén lehet.

1. A főiskola feladatai és felépítése (1. §)

2. A főiskola szervezeti felépítése (2. §)

3. A főiskola tanácsa (3. §)

4. A főiskola rektorja (4. §)

5. A főiskola tanácsa (5. §)

6. A főiskola tanácsa (6. §)

7. A főiskola tanácsa (7. §)

8. A főiskola tanácsa (8. §)

9. A főiskola tanácsa (9. §)

10. A főiskola tanácsa (10. §)

11. A főiskola tanácsa (11. §)

12. A főiskola tanácsa (12. §)

13. A főiskola tanácsa (13. §)

14. A főiskola tanácsa (14. §)

15. A főiskola tanácsa (15. §)

16. A főiskola tanácsa (16. §)

17. A főiskola tanácsa (17. §)

18. A főiskola tanácsa (18. §)

19. A főiskola tanácsa (19. §)

20. A főiskola tanácsa (20. §)

21. A főiskola tanácsa (21. §)

22. A főiskola tanácsa (22. §)

23. A főiskola tanácsa (23. §)

24. A főiskola tanácsa (24. §)

25. A főiskola tanácsa (25. §)

26. A főiskola tanácsa (26. §)

27. A főiskola tanácsa (27. §)

28. A főiskola tanácsa (28. §)

29. A főiskola tanácsa (29. §)

30. A főiskola tanácsa (30. §)

31. A főiskola tanácsa (31. §)

32. A főiskola tanácsa (32. §)

33. A főiskola tanácsa (33. §)

34. A főiskola tanácsa (34. §)

35. A főiskola tanácsa (35. §)

36. A főiskola tanácsa (36. §)

37. A főiskola tanácsa (37. §)

38. A főiskola tanácsa (38. §)

39. A főiskola tanácsa (39. §)

40. A főiskola tanácsa (40. §)

41. A főiskola tanácsa (41. §)

42. A főiskola tanácsa (42. §)

43. A főiskola tanácsa (43. §)

44. A főiskola tanácsa (44. §)

45. A főiskola tanácsa (45. §)

46. A főiskola tanácsa (46. §)

47. A főiskola tanácsa (47. §)

48. A főiskola tanácsa (48. §)

49. A főiskola tanácsa (49. §)

50. A főiskola tanácsa (50. §)

51. A főiskola tanácsa (51. §)

52. A főiskola tanácsa (52. §)

53. A főiskola tanácsa (53. §)

54. A főiskola tanácsa (54. §)

55. A főiskola tanácsa (55. §)

56. A főiskola tanácsa (56. §)

57. A főiskola tanácsa (57. §)

58. A főiskola tanácsa (58. §)

59. A főiskola tanácsa (59. §)

60. A főiskola tanácsa (60. §)

61. A főiskola tanácsa (61. §)

62. A főiskola tanácsa (62. §)

63. A főiskola tanácsa (63. §)

64. A főiskola tanácsa (64. §)

65. A főiskola tanácsa (65. §)

66. A főiskola tanácsa (66. §)

67. A főiskola tanácsa (67. §)

68. A főiskola tanácsa (68. §)

69. A főiskola tanácsa (69. §)

70. A főiskola tanácsa (70. §)

71. A főiskola tanácsa (71. §)

72. A főiskola tanácsa (72. §)

73. A főiskola tanácsa (73. §)

74. A főiskola tanácsa (74. §)

75. A főiskola tanácsa (75. §)

76. A főiskola tanácsa (76. §)

77. A főiskola tanácsa (77. §)

78. A főiskola tanácsa (78. §)

79. A főiskola tanácsa (79. §)

80. A főiskola tanácsa (80. §)

81. A főiskola tanácsa (81. §)

82. A főiskola tanácsa (82. §)

83. A főiskola tanácsa (83. §)

84. A főiskola tanácsa (84. §)

85. A főiskola tanácsa (85. §)

86. A főiskola tanácsa (86. §)

87. A főiskola tanácsa (87. §)

88. A főiskola tanácsa (88. §)

89. A főiskola tanácsa (89. §)

90. A főiskola tanácsa (90. §)

91. A főiskola tanácsa (91. §)

92. A főiskola tanácsa (92. §)

93. A főiskola tanácsa (93. §)

94. A főiskola tanácsa (94. §)

95. A főiskola tanácsa (95. §)

96. A főiskola tanácsa (96. §)

97. A főiskola tanácsa (97. §)

98. A főiskola tanácsa (98. §)

99. A főiskola tanácsa (99. §)

100. A főiskola tanácsa (100. §)

A főiskola személyzete az 1924/1925. tanévben.

I. Tanszemélyzet.

1. Rendes tanárok.

Szentistványi Gyula, rendes tanár, a bányamérési tanszék vezetője, a bányamérési osztálynak több ízben volt dékánja; rendes tanár 1904. II. 1. óta és az V. fizetési osztályba 1919. I. 27. neveztetett ki.

Boleman Géza, rendes tanár, a fizika-elektrotechnikai tanszék vezetője, a főiskola 1922/1923. tanévben volt rektora, a budapesti Mérnöki Kamara választmányi tagja, a Magyar Mérnök- és Építészegylet aranyérmével kitüntetve az 1920. évben az „Elektrotechnika“ tankönyv II. kiadásáért, a főiskolai Football- és Athletikai Club tanárelnöke, a Mefhosz tiszteletbeli tagja; rk. tanár 1904. IX. 14., rendes tanár 1906. V. 4. óta és az V. fizetési osztályba 1919. I. 27-én neveztetett ki.

Dr. Kövessi Ferenc, rendes tanár, a növényélet és kórtani tanszék vezetője, a főiskolai ifjusági becsületstszék tanárelnöke, a K. A. N. Sz. soproni törvényhatósági választmányának tagja; rk. tanár 1904. X. 20., rendes tanár 1906. V. 29. óta és az V. fizetési osztályba 1922. VIII. 5-én neveztetett ki.

Réz Géza, rendes tanár, a bányaművelési tanszék vezetője, a főiskola 1918/19. tanévben volt rektora, a bányamérési osztálynak több ízben volt dékánja; rk. tanár 1906. V. 17., rendes tanár 1907. V. 1. óta és az V. fizetési osztályba 1923. III. 31-én neveztetett ki.

Cotel Ernő, rendes tanár, a vaskohászati tanszék vezetője, a kohómérnöki osztálynak 1924/1925. tanévben volt dékánja, a Bányászati- és Kohászati Egyesület soproni osztályának elnöke, a Magyar Mérnök- és Építészegylet soproni osztályának választmányi tagja, a Magyar Mérnök- és építészegylet 1921. évi Hollán-díjának nyertese; rendes tanár 1923. V. 14. óta s ugyanekkor neveztetett ki az V. fizetési osztályba.

Kövesi Antal, rendes tanár, a mechanikai tanszék vezetője, a főiskola 1916/17. és 1917/1918. tanévekben volt rektora és az 1918/19., 1919/1920. tanévekben volt prorektora, a Felsőoktatásügyi Egyesület választmányi tagja, a Bányászati és Kohászati Lapok szerkesztőbizottságának tagja, a Magyar Mérnökegylet soproni fiókjának választmányi tagja, a Magyar Mérnök- és Építészegylet nagyválasztmányának tagja és a selmecbányai Mensa Academica egyesület disztagja és alapítója; rk. tanár, 1906. V. 17., rendes tanár 1907. V. 1. és az V. fizetési osztályba 1923. VII. 9-én neveztetett ki.

Krippel Móric, rendes tanár, az erdőhasználati tanszék vezetője, a főiskola 1914/1915. és 1915/1916. tanévekben volt rektora és az 1916/1917., 1917/1918. és az 1923/1924. tanévekben volt prorektora, az erdőmérnöki osztály többiben volt dékánja. Kiténtetése: Közreműködői érem a budapesti 1896. évi ezredéves kiállításon „hasznos javításért”; bronzérem a párisi 1900. évi nemzetközi kiállításon a szögfelhordó készülékért; aranyérem a pozsonyi 1902. évi mezőgazdasági kiállításon „uj erdészeti műszerekért”, aranyérem a pécsi 1907. évi kiállításon „saját találmányu felrakó és tájoló műszerért” és közreműködői oklevél a bécsi 1910. évi nemzetközi vadászati kiállításon; r. t. tanár 1908. V., IX. 15. óta és az V. fizetési osztályba 1923. évi VII. 9-én neveztetett ki.

Dr. Walek Károly, rendes tanár, a bányamérnöki osztály ezidei dékánja, a mennyiségügyi tanszék vezetője, a Bányászati- és Kohászati Egyesület soproni osztályának alelnöke és a bányamérnöki osztály több ízben volt dékánja; rk. tanár 1910. I. 15., rendes tanár 1911. X. 31. óta és az V. fizetési osztályba 1923. VII. 9-én nevezetett ki.

Tettamanti Jenő, rendes tanár, a bányagéptani tanszék vezetője, ezidei rektor, a Mérnök- és Építészegylet soproni osztályának alelnöke; rendes tanár 1913. V. 16. óta és az V. fizetési osztályba 1923. évi VII. 9-én nevezetett ki.

Fekete Zoltán, rendes tanár, az erdőrendezéstani tanszék vezetője, az erdőmérnöki osztály ezidei dékánja, az erdőmérnöki osztály több ízben volt dékánja, az Országos Erdészeti Egyesületnek és a Magyar Mérnök- és Építészegylet soproni fiókjának választmányi tagja; rk. tanár 1911. VIII. 23., rendes tanár 1913. V. 10. óta és az V. fizetési osztályba 1923. évi VII. 9-én nevezetett ki.

Dr. Vitális István, rendes tanár, a földtan-telepismerttani tanszék vezetője, a főiskola 1919/1920. tanévben volt rektora és az 1920/1921 és 1921/1922. tanévekben volt prorektora, a bányamérnöki osztály volt dékánja, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Felsőoktatásügyi Egyesület igazgatósági tagja, a Magyar Földtani Társulat választmányi tagja, a Kir. Magyar Természettudományi Társulat választmányi tagja; rk. tanár 1912. X. 26., rendes tanár 1914. IV. 1. óta és az V. fizetési osztályba 1923. VII. 9-én nevezetett ki.

Tomasovszky Lajos, rendes tanár, a kohómérnöki osztály ezidei dékánja, a bányavegytani tanszék vezetője, a kohómérnöki osztály több ízben volt dékánja; rk. tanár 1909. XII. 14., rendes tanár 1914. IV. 1. óta és az V. fizetési osztályba 1923. VII. 9-én nevezetett ki.

Dr. Mihalovits János, rendes tanár, a jogi tanszék vezetője, a főiskola 1923/24. tanévben volt rektora és az 1924/25., valamint a folyó tanévben prorektora, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület alelnöke; rk. tanár 1912. X. 1., rendes tanár 1915. X. 1. óta és az V. fizetési osztályba 1923. VII. 9-én neveztetett ki.

Széki János, rendes tanár, a fémkohászati tanszék vezetője, a kohómérnöki osztály volt dékánja, a Főiskolai Segélyző Egyesület elnöke, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület soproni osztályának választmányi tagja; rk. tanár 1914. I. 1., rendes tanár 1918. V. 16. óta és az V. fizetési osztályba 1923. VII. 9-én neveztetett ki.

Roth Gyula, rendes tanár, az erdőműveléstani tanszék vezetője, az erdőmérnöki osztály több ízben volt dékánja, a Magy. Kir. Erdészeti Kisérleti Állomás vezetője, az Országos Erdészeti Egyesület választmányi tagja, a Hubertus sopron városi vadászati védőegyesület ügyvezető elnöke; rk. tanár 1922. III. 1., rendes tanár 1922. XII. 23. óta és az V. fizetési osztályba 1923. VII. 9. én neveztetett ki.

Solt Béla, rendes tanár, az építéstani tanszék vezetője; r. tanár 1923. XII. 14. óta s ugyanakkor neveztetett ki az V. fizetési osztályba.

Balázs István, rendes tanár, a tüzeléstani tanszék vezetője; rendes tanár 1923. XII. 14. óta s ugyanakkor neveztetett ki az V. fizetési osztályba.

Kelle Artur, rendes tanár, az erdővédelemtani tanszék vezetője; rendes tanár 1923. XII. 15. s ugyanakkor neveztetett ki az V. fizetési osztályba.

2. Rendkívüli tanárok.

Finkey József, rendkívüli tanár, az érc- és szénelőkészítéstani tanszék vezetője, (rk. tanár 1923. XII. 15.)

Modrovich Ferenc, rendkívüli tanár, az ut- és vasut-építéstani tanszék vezetője, (rk. tanár 1923. XII. 15.)

Lesenyi Ferenc, rendkívüli tanár, az erdőgazdasági politikai tanszék vezetője, (rk. tanár 1923. XII. 15.)

Vági István, rendkívüli tanár, az erdészeti vegytani tanszék vezetője, (rk. tanár 1923. XII. 15.)

Dr. Fehér Dániel, rendkívüli tanár, a növénytani intézet, a főiskolai botanikuskert és a főiskolai könyvtár vezetője, a német botanikai egyesület rendes tagja, (rk. tanár 1923. XII. 15.)

Dr. Vendl Miklós, rendkívüli tanár, az ásvány-földtani tanszék vezetője, a m. kir. Pázmány Péter tudományegyetem magántanára, a Magyarhoni Földtani Társulat választmányi tagja, (rk. tanár 1923. XII. 15.)

Pattantyus Á. Imre, rendkívüli tanár, a kohógéptani tanszék vezetője, a Magyar Mérnök- és Építészegylet soproni osztályának titkára, (rk. tanár 1924. XI. 1.)

Dr. Proszk János, rendkívüli tanár, az elemző és fizikai kémia tanszék vezetője, (rk. tanár 1924. XI. 27.)

3. Beosztott előadók.

Dr. Schleicher Aladár, nyug. főbányatanácsos, műegyetemi magántanár. (főiskolánál 1923. XI. 30.)

Dr. Ajtay Sándor, főerdőmérnök, (főiskolánál 1924. XI. 12.)

Kápolnai Pauer Viktor, főbányatanácsos, (főiskolánál 1923. VI. 25.)

4. Adjunktusok és assistensek.

Sébor János, okl. erdőmérnök, adjunktus, az erdészeti földméréstani tanszék ideiglenes vezetője, (főiskolánál 1918. III. 10.)

Ürmösi László, okl. fémkohómérnök, m. kir. főmérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1913. XII. 1.)

Stasney Albert, okl. fémkohómérnök, m. kir. főmérnök, az ábrázoló geometriai tanszék ideiglenes vezetője, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1912. X. 21.)

Gellért Jenő, okl. fémkohómérnök, m. kir. főmérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1913. IV. 1.)

Krutkovszky Károly, okl. fémkohómérnök, m. kir. főmérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1915. IV. 9.)

Pocsubay János, okl. bányamérnök, m. kir. főmérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1915. XII. 15.)

Zsák Lajos, okl. erdőmérnök, m. kir. erdőmérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1922. X. 3.)

Bálint Andor, okl. erdőmérnök, m. kir. erdőmérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1923. I. 8.)

Török Béla, okl. erdőmérnök, m. kir. erdőmérnök, az erd. kísérleti állomáshoz kinevezve 1923. I. 15. óta a főiskolán tanársegédi teendőkkel megbizva.

Mika József, okl. vaskohómérnök, m. kir. mérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1923. XI. 28.)

Dr. Boda Antal, okl. bányamérnök, m. kir. mérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1922. X. 1.)

Bauer Gyula, okl. Bányamérnök, m. kir. mérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1925. I. 10.)

Zsámbor Zsolt Pál, okl. erdőmérnök, tanársegéd, (főiskolánál 1924. II. 15.)

Kiss Ignác, okl. vaskohómérnök, m. kir. segédmérnök, beosztott tanársegéd, (Főiskolánál 1923. IX. 17.)

vitéz Bokor Rezső, okl. erdőmérnök, tanársegéd, (főiskolánál 1923. IX. 26.)

Falk Richard, okl. gépészmérnök, m. kir. segédmérnök, beosztott tanársegéd, (főiskolánál 1924. V. I.)

Schuhmacher Károly, okl. erdőmérnök, tanársegéd, (főiskolánál 1924. V. 8.)

Haracsi Lajos, okl. erdőmérnök, tanársegéd, (főiskolánál 1924. XI. 4.)

II. Hivatali személyzet.

1. Rektori hivatal.

- Gervay Nándor*, főisk. titkár, (főiskolánál 1916. XII. 31.)
Lichner József, irodalízt, (főiskolánál 1911. XI. 7.)
Kriszta Valéria, kezelő, (főiskolánál 1915. V. 14.)
Schaffer Margit, díjok, (főiskolánál 1922. XI. 27.)

2. Főiskolai quaestura.

- Frank Lajos*, állampénztári főtanácsos, quaestor, (főiskolánál 1919 VII. 25.)
Kresadlo József, s. mérnök, ellenőr, (főiskolánál 1923. IX. 27.)
Winasch Emma, kezelő, (főiskolánál 1915. V. 1.)
Winasch Valéria, kezelő, (főiskolánál 1920. III. 1.)

3. Főiskolai könyvtár.

vezetője: *Dr. Fehér Dániel*, rkiv. tanár.

- Vető János*, irodatiszt, (főiskolánál 1903. I. 24.)
Burkert Ferenc, díjok, (főiskolánál 1924. II. 1.)
Major József, kezelő altiszt, (főiskolánál 1924. III. 1.)

4. Főiskolai botanikus kert.

vezetője: *Dr. Fehér Dániel*, rkiv. tanár.

- Kiss Vilmos Lajos*, főkertész, (főiskolánál 1924. VI. 26.)
Gálla Géza, intéző kertész, (főiskolánál 1909. XI. 9.)

5. Tanulmányi erdőgondnokság és mezőgazdaság.

(Sopron városi m. kir. állami erdőhivatal.)

- Muck András*, okl. erdőmérnök, m. kir. erdőtanácsos,
 (főiskolánál 1919. XI. 30.)
Hain Ede, m. kir. főerdőőr, (főiskolánál 1923. III. 24.)

6. Főiskolai menza.

- Benkovits Károly*, okl. erdőmérnök, m. kir. erdőmérnök, (főiskolánál 1925. III. 31.)
Mike Pál, m. kir. erdőőr, (főiskolánál 1923. IV. 15.)
Bodnár András, m. kir. erdőőr, (főiskolánál 1924. XI. 24.)

III. Főiskolai egyéb személyzet.

1. Szakdiagnokok.

vitéz Vasváry Hugó, végzett erdőmérnökhallgató, (főiskolánál 1924. IV. 1.)

2. Műszaki segédtsztek.

Soltész János, főművezető, (főiskolánál 1885. X. 13.)

Czobor Miklós, művezető laboráns, (főiskolánál 1907. III. 1.)

Laszke Károly, gépész, (főiskolánál 1912. IX. 1.)

Barsi Adolf, intéző laboráns, (főiskolánál 1910. I. 12.)

Dankó István, intéző laboráns (főiskolánál 1923. XI. 1.)

Horváth István, gépész, (főiskolánál 1924. V. 14.)

Szük Károly, intéző lakoráns, (főiskolánál 1924. V. 31.)

Kató Balázs, intéző laboráns, (főiskolánál 1924. VII. 1.)

3. Műszaki altisztek.

Döme Károly, laboráns, (főiskolánál 1922. XII. 1.)

Tarnai Ferenc, laboráns, (főiskolánál 1924. VII. 1.)

Vecsey Lajos, házfelvigyázó, (főiskolánál 1924. X. 1.)

4. Kezelő altisztek.

Belán Vince, (főiskolánál 1907. VI. 25.)

Benyovits József, (főisko'ánál 1909. V. 3.)

Zajacz Antal, (főiskolánál 1922. VIII. 1.)

Wallner Gusztáv, (főiskolánál 1922. VIII. 1.)

Kovács János, (főiskolánál 1924. V. 30.)

5. Egyéb altisztek.

Simon József, (főiskolánál 1923. V. 19.)

Simon Antal, (főiskolánál 1923. V. 19.)

Domnanovics Sándor, (főiskolánál V. 29.)

Mészáros Lajos, (főiskolánál 1924. V. 14.)

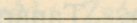
Szakács Antal, (főiskolánál 1924. V. 14.)

Bodai József, (főiskolánál 1924. V. 14.)

- Csöngei József*, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Szabó Ferenc, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Gruber Sándor, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Weinacht József, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Pintér Rezső, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Oláh Ferenc, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Galovits József, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Lanckor József, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Horváth Károly, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Grán Viktor, (főiskolánál 1924. V. 14.)
Varga József, (főiskolánál 1924. V. 15.)
Németh István, (főiskolánál 1924. VI. 24.)

6. Napibéres szolgák.

- Hammerl Teréz*, (főiskolánál 1920. IV. 22.)
Kaiser Mátyás, (főiskolánál 1922. XII. 12.)
Nuszher János, (főiskolánál 1923. VIII. 1.)
Kocsi Márton, (főiskolánál 1924. IV. 1.)

A főiskolán rendszeresített tanszékek és azok tiszti személyzete az 1924/25. tanévben.

I. Bányamérnöki osztály.

1. *Bányaműveléstani tanszék.* Vezetője: Réz Géza, m. kir. főbányatanácsos, rendes tanár. Az adjunktusi állás betöltetlen.

2. *Érc- és szénelőkészítéstani tanszék.* Vezetője: Finkey József, rendkívüli tanár.

3. *Bányaméréstani tanszék.* Vezetője: Szentistványi Gyula, rendes tanár. Tanársegéd: Pocsabay János, m. kir. főmérnök.

4. *Bányagéptani tanszék.* Vezetője: Tettamanti Jenő, rendes tanár. Tanársegéd: Falk Richárd, m. kir. segédmérnök.

5. *Földtan-telepismerettani tanszék.* Vezetője: Dr. Vitális István, rendes tanár. Tanársegéd: Dr. Boda Antal, m. kir. mérnök.

6. *Ásvány-földtani tanszék.* Vezetője: Dr. Vendl Miklós, rendkívüli tanár. A tanársegédi állás betöltetlen.

7. *Bánya- és kohógazdaságtani tanszék.* Tanári állás betöltetlen. Ideiglenes vezetője: Kápolnai Viktor, m. kir. főbányatanácsos.

II. Kohómérnöki (vas- és fémkohómérnöki) osztály.

8. *Vaskohászati tanszék.* Vezetője: Cotel Ernő, rendes tanár. Tanársegéd: Kiss Ignác, m. kir. segédmérnök.

9. *Tüzeléstani tanszék.* Vezetője: Balázs István, rendes tanár. Tanársegédi állás betöltetlen.

10. *Kohógéptani tanszék.* Vezetője: Patlantyus Á. Imre, rendkívüli tanár. Tanársegédi állás betöltetlen.

11. *Fémkohászati tanszék.* Vezetője: Széki János, rendes tanár. Tanársegéd: Krutkovszky Károly, m. kir. főmérnök.

12. *Fémtechnológiai tanszék.* Tanári állás betöltetlen. Ideiglenes vezetője: Dr. Schleicher Aladár, m. kir. főbányatanácsos, műegyetemi magántanár.

13. *Általános kémiai tanszék.* Vezetője: Tomasoovszky Lajos, rendes tanár. Tanársegéd: Ürmösi László, m. kir. főmérnök.

14. *Elemző- és fizikai kémiai tanszék.* Vezetője: Dr. Proszty János, rendkívüli tanár. Tanársegéd: Mika József, m. kir. mérnök.

III. Erdőmérnöki osztály.

15. *Erdőműveléstani tanszék.* Vezetője: Roth Gyula, rendes tanár. Tanársegéd: Bálint Andor, m. kir. erdőmérnök.

16. *Erdőhasználati tanszék.* Vezetője: Krippel Móric, rendes tanár. Tanársegéd: Zsák Lajos, m. kir. erdőmérnök.

17. *Erdőrendezéstani tanszék.* Vezetője: Fekete Zoltán, rendes tanár. Tanársegéd: Zsámbor Zsolt Pál, m. kir. segédmérnök.

18. *Erdővédelemtani tanszék.* Vezetője: Kelle Artur, rendes tanár.

19. *Erdészeti földméréstani tanszék.* Tanári állás betöltetlen. Ideiglenes vezetője: Sébor János, adjunktus. Tanársegédi állás betöltetlen.

20. *Mechanika és faipari technológiai tanszék.* Betöltetlen. Beosztott tanársegéd: Török Béla, m. kir. erdőmérnök.

21. *Ut- és vasutépítéstani tanszék.* Vezetője: Modrovich Ferenc, rendkívüli tanár. Tanársegéd: Haracsi Lajos, m. kir. segéderdőmérnök.

22. *Erdészeti kémiai tanszék.* Vezetője: Vági István, rendkívüli tanár. Tanársegéd: Schumacher Károly, m. kir. segéderdőmérnök.

23. *Növényteni tanszék.* Vezetője: Dr. Fehér Dániel, rendkívüli tanár. Tanársegéd: vitéz Bokor Rezső, m. kir. segéderdőmérnök.

24. *Növényélet és kórtani tanszék.* Vezetője: Dr. Kövessi Ferenc, rendes tanár.

25. *Erdőgazdasági politikai tanszék.* Vezetője: Lesenyi Ferenc, rendkívüli tanár.

IV. Közös tanszékek.

26. *Mennyiségtani tanszék.* Vezetője: Dr. Walek Károly, rendes tanár. Tanársegéd; Gellért Jenő, m. kir. főmérnök.

27. *Abrázoló geometriai tanszék.* Tanári állás betöltetlen. Ideiglenes vezetője: Stasney Albert, m. kir. főmérnök, tanársegéd.

28. *Fizika-elektrotechnikai tanszék.* Vezetője: Boleman Géza, rendes tanár. Tanársegédi állás betöltetlen.

29. *Mechanikai tanszék.* Vezetője: Kövesi Antal, rendes tanár. Tanársegéd: Bauer Gyula, m. kir. mérnök.

30. *Építéstani tanszék.* Vezetője: Solt Béla, rendes tanár. A tanársegédi állás betöltetlen.

31. *Jogi tanszék.* Vezetője: Dr. Mihalovics János, rendes tanár.

V. Előadók.

1. *A fémtechnologia előadója.* Dr. Schleicher Aladár, m. kir. főbányatanácsos, műegyetemi magántanár.

2. *Az erdészeti jog és közigazgatási jog előadója.* Dr. Ajtay Sándor, m. kir. főerdőmérnök.

3. *A számviteltan előadója.* Frank Lajos, m. kir. állampénztári főtanácsos.

A főiskola tanárjainak és segédtanyszemélyzetének bejelentett irodalmi és egyéb szakszerű működése 1924/25. tanévben.

Boleman Géza, főisk. r. tanár: „Über Sonnenbilder“ (Zschft. f. d. physikal. u. chem. Unterricht. 1925). Vezette a főiskolai villamos központ felállítási munkálatait.

Cotel Ernő, főisk. r. tanár: „A magyar ipar válsága“. (Mérnök- és Építészegylet közl. 1924. okt. 16-án); „A munkanélküliség problémájához.“ (Bány. és Koh. Lapok 1924. évi 21. sz.); „A vas jelentősége az emberiség haladásának szempontjából.“ (Term. tud. közl. 1924. évi 813. sz. füzetében); „A vasgyárak fejlesztésének néhány problémája.“ (Mérnök és Építészegylet 1924. évi 49—50. számában); „Die Begleiterscheinungen des Walzvorganges.“ (A wieni Montan. Rundschau 1924. évi 22. számában); „Die Grenze der Warmbildsamkeit des Stahles“. (A Zschrft. für das Berg-, Hütten- und Salinenwesen című berlini folyóirat 1925. évi 73. sz. füzetében); „Az acél kovácsolhatóságának határa.“ (A Bány. és Koh. Lapok 1925. évi július—augusztusi füzetében).

Nevezett tanár tanszéke keretében egy lényeges vasömlészlő kemencét állított fel, amelyből a tanév folyamán a hallgatók aktív részvételével kifogástalan vasöntvények készültek; az 1925/26. tanévre kísérleti hengerállvány felállítása van programba véve.

Dr. Fehér Dániel, főiskolai rk. tanár: „A széndioxydprobléma újabb fejleményei.“ (Erd. Lapok, LXIII évf., 1924); „A fák növekedésére vonatkozó újabb vizsgálatok.“ (Erd. Lapok, LXIV. évf., 1925); „A talaj biológiája és a gyakorlati erdőgazdaság.“ (Magyar Erdőgazda III. évf. 1925.)

Dr. Fehér Dániel és Vági István, főisk. rk. tanár: „Vizsgálatok a szikfásítási probléma biokémiai vonatkozásairól“. (Erd. Lapok, LXIV. évf., 1925.); „Untersuchungen über die Einwirkung

von $\text{Na}_2 \text{CO}_3$ auf das Wachstum der Pflanzen.“ (Biochemische Zeitschrift Bd. 158, Jahrg. 1925); „Untersuchungen über die Einwirkung von Nitrite auf das Wachstum der Pflanzen“. (Biochemische Zeitschrift Bd. 153. Jahrg. 1925.) „Über die Verwendung des Bensedins zum Nachweis der Verholzung.“ (Zeitschrift für wissenschaftliche Mikroskopie, Jahrg. 1925).

Dr. Fehér Dániel és dr. Szivási Gyula: „Beiträge zur Morphologie der Spirochaeta palida.“ (Zentralblatt für Bakteriologie I. Abt. 1925.); „Über einen neuen Farbstoff in der Bakteriologie und Histologie.“ (Zeitschrift für wissenschaftliche Mikroskopie 1925.); „Egy új festőanyag alkalmazása a bakteriológiában és szövettanban.“ (Botanikai közlemények 1925.)

Az intézet 1924 25. tanévben 16 esetben állott a szakközönségnek szolgálatára szakvélemények kidolgozásával.

Fekete Zoltán, főisk. r. tanár: Sajtó alá rendezte az „Erdőmérnöki segédtablák“ című segédkönyvet.

Finkey József, főisk. rk. tanár: „Beiträge zur Bestimmung der Zerkleinerungsarbeit.“ (Montan. Rundschau, 1924. 24. sz.); „A szénelőkészítés legújabb problémái.“ (Bány. és Koh. Lapok, 1925. 6. sz.); „Az aprítógépek legújabb fejlődése.“ (Magyar Mérnök- és Építészegylet Közlönye, 1925. 13.—14. sz.); Elkészítette továbbá az „Ércelőkészítéstan II. kötet“ kéziratát. Megkezdte a hazai barnaszének fizikai tulajdonságainak a meghatározását. A tanév II. felében heti 1 órában nem kötelező tárgy gyanánt előadta a „Folytonos szállítási berendezések“-et. Több ízben szakértői véleményt adott az érc- és szénelőkészítés köréből

Kelle Arthur, főisk. r. tanár, erdővédelmi ügyekben 18 esetben adott szakvéleményt.

Kövesi Antal, főisk. r. tanár: Herrmann Emil nekrológ (Bány. és Koh. Lapok, 1925.), „A hengerelt vastartó szelvények csavaró igénybevétele.“ (Bány. és Koh. Lapok, 1925.) Dolgozik a mechanikai példatár kiadásán. Több ízben szakértői munkát végzett és szakvéleményt adott.

Dr. Kövessi Ferenc, főisk. r. tanár: Folytatta a növények táplálkozása, növekedése és szaporodási jelenségei között fennálló biofizikai tudományos kutatásait.

Krippel Móric, főisk. r. tanár: Dolgozott a faipari technológiai jegyzetek összeállításán.

Lesenyi Ferenc, főisk. rk. tanár: Mult tanévben a Budapesten megtartott erdőszeti államvizsgán mint vizsgálóbiztos vett részt;

„Az erdőgazdasági politikai tanszék célja és munkaterve“ (Erd. Lapok, 1924.); „Felsőbb erdészeti szakoktatásunkról.“ (Két közlemény. Magyar Erdőgazda, 1925.)

Pattantyus Ábrahám Imre, főisk. rk. tanár: A környékbeli üzemeknek 3 esetben szaktanácsot adott gépészeti ügyekben. Irányította a főiskola Diesel-mótoros áramfejlesztőtelepének javítási és üzembehelyezési munkálatait.

Réz Géza, főisk. r. tanár: A Bány. és Koh. Egy. választmányának megbízásából, a MÁKb. Rt. által rendelkezésre bocsájtott 1 millió korona pályadíjra beérkezett pályamunkákra vonatkozó bírálatát írásban nyújtotta be.

Roth Gyula, főisk. r. tanár: előadást tartott a Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület vándorgyűlésén, azonkívül kélfizben az ágfalvai erdőben táborozó 152. sz. kecskeméti cserkészcsapatnak; továbbá a Sopron városi és megyei Hubertus vadászati védőegyesület alakuló közgyűlésén. „A gyéritésekről.“ (Magyar Erdőgazda, 1925.); „A szálerdő vágásmódjainak és erdőalakjainak nomenklaturája.“ (Erd. Lapok, 1925.)

Vági István, főisk. rk. tanár: „A természetes kaucsukanyagokról és a guttapercsákról.“ (Magyar Chémiai Folyóirat, 1—3 és 4—12 füzet, 1923/24.); „Clorid tartalmu szikes talajok a hortobágyi pusztán.“ (Erd. Lapok LXIII. évf. 1924.); „Über die Unsicherheit der Bestimmung des salpetrigen Säure im Grundwasser nach dem Feldhaus-Kubelischen Verfahren.“ (Zeitschrift für analytische Chemie, 65. Bd., 1925.); „Neue Reaktionen der Nitrate und Nitrite I.“ (Zentr. für analyt. Chemie, 66. Bd., 1925); „Neue Reaktion der Nitrate und Nitrite II.“ (Zentr. für analyt. Chemie, 66. Bd., 1925.)

Vági István és dr. Fehér Dániel, főisk. rk. tanár: „Vizsgálatok a szikfásítási probléma biokémiai vonatkozásairól.“ (Erd. Lapok, LXIV. évf. 1925.); „Untersuchungen über die Einwirkung von Na_2CO_3 auf das Wachstum der Pflanzen.“ (Biochemische Zeitschrift, Bd. 158. Jahrg. 1925); „Untersuchungen über die Einwirkung von Nitrite.“ (Biochemische Zeitschrift, Bd. 153. Jahrg. 1925); „Über die Verwendung des Bensidins zum Nachweis der Verholzung.“ (Zeitschrift für wissenschaftliche Mikroskopie, Jahrg. 1925.)

Dr. Vendl Miklós, főisk. rk. tanár; 1924. nov. 10-én „Az erupliv kőzetek vérrokonsága“ címén magántanári próbaelőadást

tartott a Pázmány Péter Tudományegyetemen. „A ditrói szienit további petrokémiai vizsgálata“ (Mauritz Bélával és H. F. Haarswood-dal együtt. Math. és természettud. értesítő, 41. k. 1925.) Ugyanaz németül kivonatossan ugyanott „Weitere petrochemische Untersuchungen des Syenits von Ditró in Siebenbürgen“, „Beitrag Bestimmung der Plagioklasse“ (Vendl Aladárral együtt. Centralblatt für Mineralogie etc., Abt. A. 1915. 6. sz.); „Telérközetek a a ditrói nefelinszienit masszivumból.“ Bemutatott a MTA III. osztályának 1925. júniusában tartott ülésén.

Dr. Vitéz István, főisk. r. tanár: Szaktanácsokat adott hasznosítható ásványkincsek felkutatására. Az általa kijelölt helyeken lemélyített kutatóforrások közül Szászvár u. n. „déli területén“ 6·45 m vastag liaszkori, Bicske határában több furásban állandag 3·2 és 8·6 m vastag eocénkori széntelepeket leltek, úgy hogy a feltárt szénkincs új bányászat megindításához szolgáltat alapot.

Vitéz Bokor Rezső, főisk. tanársegéd: „A tölgylisztharmat periteciumainak újabb előfordulása Csonkamagyarországon.“ (Erd. Lapok, LXIV. évf. 1925.); „Egy értékes, de elhanyagolt faj.“ (Erd. Lapok, LXIV. évf. 1925.); „A nyírség erdői.“ (Erd. Lapok, LXIV. évf. 1925.)

Pocsubay János, főisk. tanársegéd: „A Zeiss-féle új theodolit.“ (Bány. és Koh. Lapok 1925. 13. sz.)

Sébor János, főisk. adjunktus: A tananyag átdolgozásával foglalkozott.

Tanulmányi kirándulások és gyakorlatok az 1924/25. tanévben.

Balázs István, főisk. r. tanár résztvett a IV. éves vaskohómérnök-hallgatókkal május hó második felében végzett tanulmányuton, mely alkalommal megtekintették a salgótarjáni vas- és acélgyárat, valamint több nagyobb budapesti vas- és gépgyárat.

Cotel Ernő, főisk. r. tanár Balázs István főiskolai r. tanárral és Pattantyus Á. Imre főisk. rk. tanárral együtt vezette a IV. éves vaskohómérnök-hallgatók ezidei tanulmányutját, amelynek során a kirándulók a Rimamurálynak salgótarjáni acélgyárat, a Budapest—salgótarjáni vasöntőde és gépgyár r. t.-nak salgótarjáni vasöntődéjét (kályhagyárat), a Ganz és Tsa budapesti törzsgyárat, a Schlik-Nicholson gépgyárnak, a Láng-gépgyárnak, a Magyar acélárugyár r. t.-nak váci-uli gyártelepeit, az Oell-féle vasöntődét, a Kaszab-féle vasárugyárat és a gép- és vasul-felsz. gyár kistarcsai kisbeszemerezését tekintették meg.

Erdőmérnöki osztály a folyó évi május hó 1-től 14-ig nagy tanulmányutat tartott a miskolci erdőigazgatóság kerületében. Az első héten a IV. éves hallgatók az erdőhasználat, az erdőrendezés és erdőmivelés körébe vágó gyakorlatokat végeztek. Az erdőmérnöki osztály III. éves hallgatóival — közvetlenül a nagy tanulmány után — kis tanulmányutat tartott az alföldi homoki erdőkben a Nyírség vidékén.

Dr. Fehér Dániel, főisk. rk. tanár április, május és június hónapokban tíz kisebb kirándulást tett a hallgatókkal a Sopron környéki erdőkbe. Május hónapban résztvett az alföldi nagy tanulmányuton; és júliusban 8 napos tanulmányutat tett az alföldi szikes területek fásításának tanulmányozásánál.

Finkey József, főisk. rk. tanár a bányaműveléstani és bányagéptani tanszékek tanáraival közösen vett részt a IV. éves bányamérnök hallgatók tanulmányutján.

Kelle Artur, főis. r. tanár és a tanszékhez beosztott *Haracsi Lajos* okl. erdőmérnök, műszaki díjnok résztvett a nyiregyházi kis tanulmányuton és erdővédelemtani szempontból több tanulmányi kirándulást tettek a Sopron városi és környékbeli uradalmi erdőkben.

Kövesi Antal, főisk. r. tanár a II. éves vaskohómérnökhallgatókkal a budapesti Weisz Manfréd acélárugyára, Dr. Lipták és Schlick-Nicholson gyártelepeit és vasszerkezeti berendezéseit tekintette meg.

Dr. Kövessi Ferenc, főisk. r. tanár az erdőmérnökhallgatókkal tanulmányi kirándulásokat tartott Sopron közvellen környékén.

Krippel Móric, főisk. r. tanár a hallgatókkal tanulmányozta Körmenden a magpergetőket; Győrött a gőzfürész, a waggongyár és butorgyár faipari és gépészeti részeit; Diósgyőrött a kincstári erdőgazdaság erdőhasználati berendezéseit és munkáit, a papirgyárt, üveggyárt, és textilgyárt, Budapesten a Herkules gépgyár és a Lövy-féle furnirgyár üzemi és gépészeti részeit.

Lesenyi Ferenc, főisk. rk. tanár a m. kir. Földmivelésügyi Minisztérium megbízásából tanulmányutat tett az ország fakereskedelmi viszonyainak és különösen a tiszai faforgalom tanulmányozására, azonkívül Miskolc, Diósgyőrött az állami erdőgazdaság adminisztrációját tette tanulmány tárgyává.

Modrovich Ferenc, főisk. rk. tanár résztvett a miskolci nagy tanulmányuton és ott vezette az ut-vasutépítési gyakorlatokat.

Pattantyus Ábrahám Imre, főisk. rk. tanár a III. éves bányász- és kőhómérnökhallgatókkal meglátogatta a helybeli üzemek erőközpontjait. Cotel Ernő és Balázs István r. tanárokkal résztvett IV. éves vaskohómérnökhallgatóknak Salgótarján—Budapest gyáraiban tett tanulmányutjában.

Réz Géza, főisk. r. tanár a IV. éves bányamérnökhallgatókkal tanulmányi kiránduláson volt áprilisban Dorogon, májusban Tatabányán, Pilisvörösváron és Salgótarján vidékén.

Sébor János, főisk. adjunktus a félév végén megtartotta Sopron környékén, Schneider Ernő, Baumerth István, Haider Henrik és Orbán László m. kir. erdőmérnökök segítségével, az egy hetes összefoglaló geodéziai gyakorlatot az erdőmérnök hallgatók részére.

Széki János, főisk. r. tanár a fémkohászati gyakorlati tanulmányi kirándulást folyó évi májusában tartotta meg Budapesten, amely alkalommal a m. kir. főfémjelző és fémbevéltő hivatal, a m. kir. pénzverőhivatal, a Hirmann-féle rézárugyár, a Kancer-féle ólom és ónárugyár és a Schleid I. G.-féle aranyezüstválasztómű berendezései tételtek tanulmány tárgyává.

Tettamanti Jenő, főisk. r. tanár résztvett Réz Géza és Finkey József tanárokkal a IV. éves bányamérnökhallgatók tanulmányutain.

Vági István, főisk. rk. tanár és a tanszék tanársédegyje május hónapban résztvett az alföldi tanulmányuton ; és június hónapban 8 napos tanulmányuton volt az alföldi szikesek tanulmányozására.

Dr. Vendl Miklós, főisk. rk. tanár a hallgatókkal a következő tanulmányi kirándulásokat tette: 1925. május hónapban ásványtani gyűjtő kirándulás a Nándormagaslat—Bánfalva—Fáberrét—Vashegy környékére és a harkai ut mentén levő téglavetőbe. Résztvevők: II. éves bányamérnök- és fémkohómérnökhallgatók. 1925. március hónapban geológiai kirándulás Balf—Boz—Halászkunyhó környékére. Résztvevők: III. éves bányamérnökhallgatók. 1925. május hónapban a geológia térképezés alapelemeinek gyakorlása a Nándormagaslat—Fáberrét—Tacsíárok—Várhegy környékén. Résztvevők: III. éves bányamérnökhallgatók. 1923. május hónapban geológia (közettani) kirándulás Burgenlandba Kabold—Pálhegy—Lánzsér—Szentmárton környékére. Résztvevők: III. éves bányamérnökhallgatók.

Dr. Vitális István és Boleman Géza, főisk. r. tanárok vezetésével a III. éves bányá- és vaskohómérnökhallgatók tíz napos tanulmányuton 1. a Mecsekhegység perm-, triasz- és jurakori üledékeit, a liaszkori széntelepeket, a Dunagőzhajózási Társulat pécsvidéki bányáinak elektromos berendezéseit. 2. Balatonfőkajár, Füle, Polgárdi paleozos üledékeit és a polgárdi ipartelepeket. 3. Balatonalmádi és Veszprém között a Bakony rétegtani szelvényét Veszprémben a vármegyei muzeumot. 4. Ajka vidékén főleg a kréta üledékeit, a csingervölgyi szénbányát és elektromos berendezéseit. Urkuton a mangánérc előfordulásokat. 5. Székesfehérvár vidékén a Velencei hegység gránitféleségeit. 6. Mór vidékén főleg az eocén széntelepeket tekintették meg.

Dr. Vitális István. főisk. r. tanár vezetésével a III. éves bányamérnökhallgatók ezenkívül március—május hónapokban szombati napokon Bánfalva—Brennberg között a kristályos palákat, Tatatóvá roson a triasz-, jura és kréta üledékeit és kövületeit, Sopron vidékén a miocén és pliocén üledékei és kövületeit tekintették meg.

I. Kimutatás a főiskolai könyvtárról.

Könyvtárvezető: *Dr. Fehér Dániel*, rk. tanár.

Kezelési személyzet: *Vető János*, p. ü. irodatiszt.

Burkert Ferenc, dijnok.

Major József, kezelő altiszt.

a) A főiskolai könyvtár állománya az 1924/25. tanév végén.

Részletezés	Könyvek				Folyóiratok		
	Mű	Kötet	Füzet	Tér- kép	Tétel	Kötet	Füzet
Állomány az 1924/25. év elején . . .	11.602	15.062	128	29	768	6748	—
Uj beszerzés az 1924/25. évre . .	266	321	38	—	176	251	—
Ajándékok révén .	96	161	—	—	23	81	44
A könyvtár állománya az 1924/25. év végén	11.964	15.544	166	29	967	7080	44

A beszerzések fedezésére szolgált:

1. Államköltségvetési hitelből . . 109 millió korona

2. Könyvtári díjakból 25 millió korona.

b) Az ifjusági könyvtár használata az 1924/25. tanévben.

Kölcsönképen 297 hallgató 373 könyvet, és az olvasóteremben 6723 hallgató 5877 könyvet használt.

c) Könyvadományok az 1924/25. tanévben.

Adományozók	Tanári-					Ifjúsági-	
	könyvtárnak						
	Könyv		Ifjúsági			mű	kötet
	mű	kötet	tétel	kötet	fűzet		
Földmivelésügyi Miniszterium	3	3	3	3	—	—	—
Pénzügyminiszterium	1	1	1	1	—	—	—
Tettamenti Jenő, főisk. r. tanár	1	1	—	—	—	1	2
Dravucz Antal, társ. bányaigazgató	—	—	—	—	—	3	3
őzv. Fiáth F. Istvánné szül. Csik Eugénia és nővére Csik Mária, néhai Csik Imre volt miniszteri tanácsos hagyatékeképen	36	42	5	53	31	41	99
Preussische Akademie d. Wissenschaften, Berlin	—	—	1	1	—	—	—
Schweizerischer Forstverein, Bern	—	—	1	1	—	—	—
Schweizerische Centralanstalt für das forstliche Versuchswesen, Zürich	—	—	1	1	—	—	—
United States departement of Agriculture	—	—	1	—	1	—	—
Institut International d'Agriculture, Rome	—	—	1	7	—	—	—
Instituto Geologico de Mexico	—	—	1	—	4	—	—
Skagsförsöksanstalt, Stockholm	—	—	2	1	4	—	—
Krippel Móric, főiskolai r. tanár	—	—	1	1	—	—	—
Sociedad Forestal Mexicana, Mexico	—	—	1	3	—	—	—
Ingersoll Rand Gesellschaft, New-York	—	—	1	1	—	—	—
College experimental forests, College of agriculture, Hokkaido Imperial University, Japan	—	—	1	—	1	—	—
Tadeus Wisniewski, a „Societas Botanicorum Poloniae“ tagja, Varsó	—	—	1	1	3	—	—
Inst. Quest. Forest. Finlandiae	—	—	1	7	—	—	—
Dr. Fehér Dániel és Vági István rk. tanárok	—	—	—	—	—	10	10
Összesen :	41	47	23	81	44	55	114

II. A Főiskolai Segélyzőegylet működése és vagyoni állapota az 1924/25. tanévben.

Tanárelnöke: Széki János, főiskolai r. tanár.

Bevételek:

A hallgatóktól különféle címen beszedett egyleti dijakból	17,895 000 K
A Nagycenki Cukorgyár adománya	2,000.000 „
Visszatartott ösztöndíjakból	425.000 „
A főiskolától	7.334 „
Kaán Károly államtitkár ur által az egyletnek át- engedett erdészeti tárgyú füzetek eladásából	117.000 „
Takarékpénztári tőke kamatjából	1,433.000 „
Összesen:	21,877.334 K

Kiadások:

Főiskolai hallgatók segélyezésére	1,867 000 K
Adminisztrációra	18.100 „
Összesen:	1,885.100 K
Vagyonnövekedés az 1924/25. tanévben	19,992.234 „

Vagyoni állapot 1925. év június hó 30-án:

Készpénz	1,069.193 K
Tőkekövetelés a főiskolai menzától	1,280.000 „
Takarékpénztári betét	19,703.000 „
Összes vagyon 1925. év június hó 30-án	22,052.193 K

Az előzőekben felsorolt vagyon a főiskola kvesztori hivatalának őrizetében van. Ezenkívül a főiskolai Segélyzőegyletnek még a főiskola régi székhelyén, Selmecbányán évek hosszú során át összegyűjtött, mintegy 70.000 koronára rugó — főleg értékpapirokból álló — vagyona is van, amely legnagyobb részt a budapesti központi állampénztárnál van letétben.

III. A főiskolai menza működése az 1924/25. tanévben.

Menzavezető: *Benkovits Károly*, m. kir. erdőmérnök.

Beosztva: *Mike Pál*, m. kir. erdőőr,

Bodnár András, m. kir. erdőőr.

a) Kimutatás az 1924. évi szeptember hó 1-től 1925. évi június hó 30-ig a főiskolai menzán kiszolgáltattott adagokról.

Év	Hónap	A kiszolgáltattott	
		Ebédtek	vacsorák
		száma	
1924.	szeptember	4302	2510
1924.	október	3284	2023
1924.	november	3371	1794
1924.	december	2781	1346
1925.	január	2835	899
1925.	február	3418	1514
1925.	március	4228	1572
1925.	április	2486	1212
1925.	május	3111	1434
1925.	június	1866	741
Összesen :		31682	15045

b) Adományok a menza számára.

Adományozó	Összeg korona
Maradvány a 1924—25. tanévről	682.290
Soproni vasárgyár r.-t.	200.000
Országos Erdészeti Egyesület	490.212
özv. Dr. Fodor Lászlóné és családja	800.000
Petőházi cukorgyár r.-t.	2,000.000
Nagycenki cukorgyár r.-t.	2,000 000
Dr. Wallner Ignác, ny. főigazgató	20.000
„Mefhosz“-segély az Ifjusági Kör útján	10,981.800
Összesen :	17,174.302

A fenti összegből a szegénysorsu hallgatók között menzasegélyképen 15,781.800 korona osztatott ki. A menza dologi kiadásainak részbeni fedezésére a m. kir. Földmivelésügyi Miniszteriumtól segélyképen 16,080.500 koronát kapott.

IV. A főiskolai internátus működése az 1924/25. tanévben.

Felügyelő: *Haracsi Lajos*, főiskolai tanársegéd.

A főiskolai internátusban az 1924/25. tanévben 55 hallgató nyert elhelyezést, melyek közül 2 teljes és 9 féltandijmentes hallgató volt. Az internátusi díj havonta 40 000 kor.; teljes tandijmenteseknek 20.000 korona, féltandijmentesek részére pedig 30.000 korona volt.

Adományok és segélyek:

A m. kir. Földmivelésügyi Miniszterium részéről a felszerelések kiegészítésére és pótlására 7,475.000 korona segély nyújtott.

Dr. Fodor Lászlóné adománya 500.000 korona.

V. Az 1924/25. tanévben beérkezett dologi és pénzádományok és ajándékok.

a) Kimutatás a főiskolai célokra beérkezett pénzádományokról.

A m. kir. Földmivelésügyi Miniszterium adománya az erdészeti vegytani tanszéknek laboratóriumi anyag beszerzésére . . .	6,000.000 K
A Borsod-Gömör-Hevesmegyei Erdészeti Egyesület adománya az erdészeti tanszékek felszerelésének pótlására	10,455.102 „
A diáknyomorenyhitő bizottság adománya tandijsegélyekre	10,000.000 „
A tudománytmentő bizottság adománya a tudományos munkásság előmozdítására . .	2,000.000 „

b) Kimutatás a hallgatóság számára adott pénzzadományokról.

Dunagőzhajózási Társulat bányamérnökeinek adománya Gianone igazgató jubileuma alkalmából	4,000.000 K
Blaschek Árpád bányagazgató adománya	200.000 „

c) Pályadíjak.

Maradvány az 1923/24. évről	438.875 K
Tudománytmentő bizottság adománya	1,000.000 „
Ismeretlen adakozó	100.000 „
Kamatok	253 125 „
Összesen:	1,792.000 K

d) Adományok a hallgatóság tanulmányuti költségéről.

Rudabányai bányagazgatóság adománya a IV. éves bányamérnökhallgatóknak	1,000.000 K
A III. éves bányamérnökhallgatók részére:	
Rimamuráry-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi vas- és acélgyár mérnökei	2,185.000 „
Mátraszelei kőszénbánya r.-t.	200.000 „
Hungária Kőszénbánya r.-t.	250.000 „
Alacskai Kőszénbánya r.-t.	100.000 „
Összesen:	2,735.000 K

c) Kimutatás az 1924/25. tanévben beérkezett dologi adományokról.

Ajándékozó	T á r g y	Az érdekelt tanszék
M. kir. Belügy-miniszterium	80 és 50 lóerős Diesel-motor, 2 darab egyenáramu dynamóval, kapcsolótáblával és teljes csövezetékkel	főiskola
Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R. T.	Acélból való próbatörő mozsár	fémkohászati
	Nagy olvasztó modell	vaskohászati
M. kir. állami gépgyárak	Különböző géprészek	Ábrázológeometria
Ganz Villamossági R. T.		
Weisz Manfréd R. T.		
Ganz Danubius R. T.		
Sopron város vízműve	1·5 Kw. Ganz delta-dynamo	Elektrotechnikai
Dunagőzhajózási Társulat pécsi bányagazgatósága	30 KWa. transformátor	
Özv. Dr. Fodor Lászlóné	Dr. Fodor László főisk. tanár olajba festett arcképe	Ábr. geometriai
Schafarzik Ferenc műegyetemi ny. r. tanár	Közetek	Ásvány-földtani
Dr. Graeser Frigyes főorvos	Szakkönyvek	Kohógéptani

VI. A főiskola személyzetének statisztikája az 1924/25. tanévben.

Csoport	Rendes tanár	Rendkívüli tanár	Adjunktus	Assistens	Előadó	Egyéb személyzet				
						irodai	gazdasági	műszaki segédtisztek	műszaki altisztek	kezelő és e. altisztek
Bányamérnöki	4	2	1	3	—	1	—	—	—	4
Vas- és fémkohómérnöki	4	2	—	4	1	—	—	3	1	3
Erdőmérnöki	5	4	1	5	1	8	2	1	1	7
Közös	5	—	—	3	1	1	—	1	1	6
Igazgatás	—	—	—	—	—	11	5	3	—	4
Összesen :	18	8	2	15	3	21	7	8	3	24

VII. A főiskolai hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok 1924/25. tanévben.

a) A rendes hallgatók létszáma az egyes osztályokban.

Félév	Bánya- mérnöki	Vaskohó- mérnöki	Fémkohó- mérnöki	Erdő- mérnöki	Összesen
I.	104	23	7	89	223
II.	101	25	5	83	214
Középérték	102	24	6	86	218
%-ban	46·8	11·0	2·7	39·5	100

b) Vallás.

Mind a négy osztályban volt összesen

Félév	R. kath.	Gör. kath.	Gör. kel.	Ref.	Ág. ev.	Unitárius	Mohamed.	Izr.	Összesen
I.	140	2	1	25	47	5	2	1	223
II.	142	3	1	20	41	5	2	—	214
Középérték	141	2	1	22	44	5	2	1	218
%-ban	64·7	0·5	0·5	10·1	20·1	0·9	2·3	0·5	100

c) Anyanyelv.

Mind a négy osztályban volt összesen						
Félév	Magyar	Német	Tót	Bolgár	Török	Összesen
I.	206	10	4	1	2	223
II.	198	9	4	1	2	214
Középték	202	9	4	1	2	218
%-ban	92·7	4·1	1·8	0·5	0·9	100

d) Honosság.

Mind a négy osztályban volt összesen						
Félév	Csonka-Magyar-ország	Cseh-szlovák	Román	Jugo-szláv	Török	Összesen
		uralom alatt levő elszakított területről				
I.	152	30	35	4	2	223
II.	146	31	31	4	2	214
Középték	149	30	33	4	2	218
%-ban	68·3	13·8	15·2	1·8	0·9	100

e) Szülők polgári állása.

Mind a négy osztályban volt összesen

Fél év	Tisztviselő	
	I.	II.
Földmives, gazda, kisbirtokos	17	16
Közép- és nagybirtokos	5	3
Nagyiparos, nagykereskedő, gyáros	29	27
Tanár, tanító, lelkész	20	18
Orvos, ügyvéd	5	5
Mérnök	6	4
Állami	35	33
Törvényhatósági	6	6
Községi	9	11
Magánvállalati	21	20
Hadiszolgálatban álló	9	8
Nagykoru	4	4
Özvegy	38	40
Altiszt	19	19
Összesen	223	214
Középérték % _o -ban	16	7.2
	4	1.8
	28	12.8
	19	8.7
	5	2.3
	5	2.3
	34	15.6
	6	2.8
	10	4.6
	20	9.8
	8	3.7
	4	1.8
	39	17.9
	19	8.7
	218	100

f) A hallgatók és előadások száma.

Szakosztály	I. félév elején				II. félév elején				Előadások és és gyakorlatok			
	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	száma		heti óraszám	
									valamennyi évfolyamban az			
	évfolyam				évfolyam				f é l é v b e n			
	hallgatója volt				hallgatója volt							
Bányamérnöki . . .	33	27	34	10	27	22	40	12	36	24	158	139
Vaskohómérnöki . .	7	8	8	5	7	4	8	6	37	34	150	141
Fémkohómérnöki	3	3	1	—	1	2	2	—	41	37	161	151
Erdőmérnöki . . .	33	23	20	13	28	23	16	16	34	30	163	181
Összesen : . . .	76	56	63	28	63	51	66	34	148	125	632	612

g) Államvizsgák és szigorlatok.

	Államvizsgák			S z i g o r l a t o k				
	első ízben	pótlólag	Összesen	I.		II.		
				első ízben	pótlólag	első ízben	pótlólag	Összesen
Bányamérnöki . .	17	1	18	22	5	—	—	27
Vaskohómérnöki .	4	—	4	5	—	—	—	5
Fémkohómérnöki .	1	—	1	1	—	—	—	1
Erdőmérnöki . . .	38	6	44	9	15	12	—	36
Összesen : . .	60	7	67	37	20	12	—	69

h) Oklevelek.

Oklevél megnevezése	Honosított oklevél	Oklevél száma		Az 1924/25. tanévben ok- levelet nyert összes egyének közül (vallás szerint)				
		Kitüntetéses	Egyéb	róm. kath.	ág. ev.	ref.	gör. kel.	izr.
Bányamérnöki .	—	3	15	10	4	2	1	1
Vaskohómérnöki	—	1	3	3	—	1	—	—
Fémkohómérnöki .	—	—	1	1	—	—	—	—
Erdőmérnöki . . .	1	—	44	27	6	11	—	—
Összesen : . .	1	4	63	41	10	14	1	1

i) Tandijmentesség és ösztöndíjak.

Szakosztály	Fél		Egész		Ösztöndíjak
	tandijmentesség				
	I.	II	I	II.	
	f é l é v b e n				
Bányamér- nöki . . .	5	8	6	3	9
Vaskohó- mérnöki .	2	1	2	1	1
Fémkohó- mérnöki	—	—	—	—	—
Erdőmérnöki	3	1	2	—	2
Összesen :	10	10	10	4	12

g) Államvizsgák és káoszvizmálly (Tudományosság és ösztöndíjak)

Ösztöndíjak	Káoszvizmálly		Faj		Összesen	
	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen
Bányamérnöki	1	1	1	1	2	2
Vaskohómérnöki	1	1	1	1	2	2
Fémkohómérnöki	1	1	1	1	2	2
Kőműmérnöki	1	1	1	1	2	2
Összesen	4	4	4	4	8	8

Ösztöndíjak	Káoszvizmálly		Faj		Összesen	
	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen
Bányamérnöki	1	1	1	1	2	2
Vaskohómérnöki	1	1	1	1	2	2
Fémkohómérnöki	1	1	1	1	2	2
Kőműmérnöki	1	1	1	1	2	2
Összesen	4	4	4	4	8	8

Ösztöndíjak	Káoszvizmálly		Faj		Összesen	
	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen
Bányamérnöki	1	1	1	1	2	2
Vaskohómérnöki	1	1	1	1	2	2
Fémkohómérnöki	1	1	1	1	2	2
Kőműmérnöki	1	1	1	1	2	2
Összesen	4	4	4	4	8	8

Tartalom.

	Oldal
Rektori beszámolóbeszéd : Tettamanti Jenő, e. i. rektor	5
Dr Fodor László emlékezete : Dr. Mihalovits János, főiskolai rendes tanár	40
Herrmann Emil emlékezete : Kövesi Antal, főiskolai rendes tanár	47
Schelle Róbert emlékezete : Tomasovszky Lajos főiskolai rendes tanár	54
<i>Függelék :</i>	
A m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola tiszttikara az 1925/26. tanévben	60
Kivonat a m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola szervezeti és ügyviteli szabályzatából	61
A főiskola személyzete az 1924/25. tanévben	63
A főiskolán rendszeresített tanszékek és azok tiszti személy- zete az 1924/25. tanévben	72
A főiskola tanárjainak és segéd-tanszemélyzetének bejelentett irodalmi és egyéb szakszerű működése 1924/25. tanévben	75
Tanulmányi kirándulások és gyakorlatok az 1924/25. tanévben	79
<i>Statisztikai adatok az 1924/25. tanévről :</i>	
I. Kimutatás a főiskolai könyvtárról	84
II. A főiskolai Segélyzőegylet működése és vagyoni állapota az 1924/25. tanévben	86
III A főiskolai menza működése az 1924/25. tanévben	87
IV. A főiskolai internátus működése az 1924/25. tanévben	88
V. Az 1924/25. tanévben beérkezett dologi és pénzadó- mányok és ajándékok	88
VI. A főiskola személyzetének statisztikája az 1924/25. tanévben	91
VII A főiskolai hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok 1924/25. tanévben	92

Tartalom

Oldal	
6	Hektori beszámolóbeszéd: Tettmann Jenő, e. i. rektor
40	Dr. Fodor László emlékezete: Dr. Mihalovits János főiskolai rendes tanár
47	Herrmann Emil emlékezete: Kézvési Antal főiskolai rendes tanár
64	Schelle Róbert emlékezete: Tomaszovszky Lajos főiskolai rendes tanár
	Függelék:
60	A m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola tisztikara az 1925/26. tanévben
61	Kivonat a m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola szervezeti és ügyviteli szabályzatából
63	A főiskola személyzete az 1924/25. tanévben
72	A főiskolán rendeztetett tanfélék és azok listái személy- zete az 1924/25. tanévben
75	A főiskola tanárainak és segédtanárképzésének bejelentett irodalmi és egyéb szakcikkei működése 1924/25. tanévben
79	Tanulmányi kiadványok és gyakorlatok az 1924/25. tanévben
	Statisztikai adatok az 1924/25. tanévről:
84	I. Kimutatás a főiskolai könyvtárról
86	II. A főiskolai Segélyszervezet működése és vagyoni állapota az 1924/25. tanévben
87	III. A főiskolai menza működése az 1924/25. tanévben
88	IV. A főiskolai internátus működése az 1924/25. tanévben
88	V. Az 1924/25. tanévben beérkezett belföldi és pénzando- mányok és ajándékok
91	VI. A főiskola személyzetének statisztikája az 1924/25. tanévben
92	VII. A főiskolai hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok 1924/25. tanévben

